EL POBLE CATALÀ

5 Cts. | PREUS DE SUSCRIPCIÓ sense participació a la nostra BIBLIOTECA: CATALUNYA Y NACIONS IBÈRIQUES . 4 pessetes trimestre. PAISOS D'UNIÓ POSTAL . . . . . 9 pessetes trimestre

ANY IV — Barcelona, dilluns 18 de novembre de 1907 — NÚM. 641

REDACCIO Y ADMINISTRACIO: PLASSA SANTA AGNA, 17, PRAL.–TELEFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ y a un volum trimestral de la nostra BIBLIOTECA: CATALUNYA Y NACIONS IBÈRIQUES. 5'00 pessetes trimestre. BARCELONA. . . . . 1'50 pessetes cada mes | Cts. 5

EMULSIO FORCADA D'OLI PUR DE FETGE DE BACALLÁ Y GLICEROFOSFATS

Gran reconstituient pera nois débils, desganats, fluixos de cames y tardans a caminar, y pera escrofulosos, flacs, desnodrits, anémics y debilitats. L'única a la que per son mérit ha llorejat ab un premi el **Colegi de Farmacéutics de Barcelona.**

✠

DON ENRIC TRÍAS Y DOMENECH

HA MORT

Havent rebut els auxilis espirituals

(A. C. S.)

Els seus afligits esposa donya Eularia Daví y Muntané, fill, germans (presents y ausents), germans polítics, nebots, cosins, demés parents y la raó social J. TUSELL Y COMPANYIA en liquidación, participen a llurs amics y coneguts aquesta dolorosa perdua, els preguen li tributin un record en ses oracions y se serveixin, a dos quarts de quatre de la tarde d'avui dilluns, assistir a la casa mortuoria, carrer de Bailèn, 130, pera acompanyar el cadavre a l'iglesia parroquial de la Concepció, y d'allí al Cementiri del Sud-Est

No's convida particularment

ROBUSTINA EFICACIA IMMEDIATA en Anemia, Neurastenia, Depressions nerviosas, Clorosi, Debilitat, Atonía gástrica, Escrofulisme.—**Dipósits:** Farmacies de **Genové**, Rambla Centre, davant del Liceu, y de **Durán y España**, Valencia, núm. 278; dreta Ensanxe, al peu del Passeig de Gracia.

DURAN Y ESPAÑA

LLAGUES A LES CAMES Curació radical per nous procediments—**Dr. J. GRAU SULÉ.**—Consulta de tres a cinc.—Gobernador, 13, principal.

DR. C. COSTA Especialista en malalties de la gola, nas y orelles. Consulta de 2 a 5 y dies de festa de 11 a 12. — Corts, (Granvia, número 636, primer (prop del Passeig de Gracia).

MOSAICHS E F ESCOFET & C — Ronda Sant Pere 8

MAQUINARIA MODERNA PERA TOTES LES INDUSTRIES

DAVID FERRER Y CIA S. EN CTA. ESCUDELLERS, 6 - BARCELONA

Les joves tenen necessitat de les Píldores Pink

Existeix una especie particular d'anemia que ataca a les joves en el moment de la formació y que per espai d'anys segueix desprèsfligintles. Aquesta anemia, ab justa raó ha rebut el nom de «anemia de desenrotllo». Tant freqüent malaltia exigeix cuidados esmerats y atenció grandíssima, ja que si no's fa cas d'ella, si no se la combat, va a esser causa d'una vida de sofriments, d'una vida desventurada. Les Píldores Pink són molt especialment aptes pera curar aquesta malaltia. Mai hem sentit dir que un cas d'anemia de desenrotllo hagi estat tractat per les Píldores Pink sense felís resultat. Entre'ls nombrosos testimonis que posseïm podem citarne un que acabem de rebre de don Josep M. Gonzalez Alvarez, professor d'instrucció primaria a Ciudad Rodrigo, provincia de Salamanca. Se refereix a la curació de la seva filla y diu:

Senyoreta Rosa Gonzàlez Alvarez

«Tinc viva satisfacció en anunciarlos que les Píldores Pink han sentat excelentment a la meva filla Rosa. Les Píldores Pink li han restituït les forses, la gana y el bon color, condicions de que estava mancada desde molt temps per trobarse sumament anèmica. Reglava ab molta irregularitat, tenia palpitacions del cor, el més petit esfors li produía gran cansament y la seva respiració era tant curta que pera pujar les escales se veia obligada a aturarse a cada instant. Així que comensà'l tractament per les Píldores Pink observàrem una gran millora en son estat y al poc temps se trobava curada per complet. La curació ha estat sorprenent, en veritat: puc dir que les Píldores Pink li han donat nova vida, nova salut.»

Les Píldores Pink efectúen curacions cada dia. Sempre sentireu parlar favorablement d'elles y quan les hagueu experimentat vosaltres mateixos fareu son elogi. Donen sang, fortifiquen els nervis y curen l'anemia, clorosi, neurastenia, debilitat general, dolors d'estomac, mal-de-cap, neuralgies, ciàtica, ball de Sant Vito.

Les Píldores Pink se troben de venda a totes les farmacies al preu de quatre pessetes la capsa o vintiuna pessetes les sis capsas.

DE NOSTRA COLABORACIÓ

Sense redempció

Que no vegi ningú en lo que vaig a dir el més petit signe de discrepancia ab els meus companys de diputació, perquè en realitat no hi es, ja que l'acord pres per ambdues minories parlamentaries de Solidaritat catalana, en lo que's refereix a la qüestió de la bandera catalana a Xile, va esser per unanimitat.

Més no crec sigui això cap obstacle pera que jo pogui dir — sense referirme res a la llarga deliberació y votació de que va esser objecte l'acord de referencia,—que, en el meu desautorisat parer y per elevat que sigui l orde de consideracions a que respon dit acord, resulta sempre d'ell aquesta desconsoladora conclusió: que a Espanya sos elements directors, el propri Parlament, s'han declarat impotents pera la discussió freda y serena de les materies a debatre, y que la política seria y positiva, ab vistes a l'interès patri, es impossible entre nosaltres.

Tot lo succeït desde les primeres reunions en les que s'acordà y se feu públic, l'aprovació de la conducta observada per la minoria del Senat, el plantejament del debat en el Congrés y designació dels senyors Salvatella, primer, y Pi Arsuaga després, pera que iniciessin el debat, fins la darrera reunió en que s'acordà desistirne, confirma lo abans dit, tenint en compte, naturalment, els factors que han concorregut en la nostra resolució, que són: la reiteració d'actives gestions per part del Govern, les visites aparatoses de nombroses comissions en representació d'una colectivitat, les resolucions de la qual afecten sempre l'interès nacional, l'anunci de que s'havien pres acords colectius pera la realisació d'actes d'extremada violencia, les conseqüencies que tot això tindria per Catalunya, etc., etc.

Quan en els temps presents no es possible portar una qüestió al Parlament, perquè la seva enunciació solament aixeca una tempesta de pressions y d'odis, y fa trontollar una situació política a la que's considera solament possible substituirla per una solució de forsa militar; quan això succeeix, precisament als pocs dies d'haver invitat en Cambó a que en bé d'Espanya, se resolgués amistosament, amorosament, el problema de Catalunya, la major grandesa y prosperitat de la qual, com la de les demés regions devia celebrar y desitjar Espanya en benefici d'ella mateixa; quan encara durava la impressió fonda d'aquelles paraules den Sànchez Toca, recordades pel gran Azcárate: *«quien no se siente sobrecogido en la hora presente no teme á Dios ni siente el amor a la patria»*, així com la produida per l'acusació tremenda de fer obra antipatriòtica que van llensar en Burell y el director d'*El Imparcial*, Lopez-Ballesteros; quan tot això, repeteixo, succeeix y es possible, forsa y precís es creure que no té Espanya redempció possible.

Y què passava y de què's tractava després de tot?

Senzillament: d'examinar en el Parlament lo que va ocórrer a Xile ab lo de la bandera catalana, fentho freda y imparcialment, discutint ab aquella serenitat de judici y d'esperit com requeria materia tant delicada, y ab aquesta sola finalitat: la de restablir la veritat dels fets, pera que desaparegués d'una volta y pera sempre aqueix equívoc desesperant que s'observa, que va prenent ja caràcter y forsa de colectivitat, d'enfonsar diferencies y aixecar odis contra Catalunya, en greu perjudici de tots y sobre tot del mateix interès espanyol.

¿A tals fins, no era obra altament patriòtica y beneficiosa pera Espanya portar aquesta qüestió al Congrés?

Per lo vist, res diuen als nostres governants y polítics aqueixes paraules del publicista y pensador don Gabriel Maura, dites, fa algun temps, en la revista *Cultura Española*, ab motiu del *Divorcio sueco-noruego*: *«Si Bernadotte y sus sucesores hubiesen procurado y logrado la* UNIÓN MORAL *de todos sus súbditos, el divorcio de los corazones no habria engendrado primero el de los entendimientos, después el de los intereses y por último el de las voluntades»*.

Es, doncs, tristament forsós creure que no es possible la resolució pacífica dels problemes que afecten a la vida de Espanya y de Catalunya.

J. CABALLÉ Y GOYENECHE

Madrid, novembre, 1907.

MITING NACIONALISTA

Al teatre Iris, del Clot, se celebrà ahir al matí l'anunciat miting, organisat per l'Associació Nacionalista Radical d'aquella barriada, assistint a l'acte forsa concorrencia.

A les onze del matí s'obrí l'acte, baix la presidencia del senyor Carreras, president de l'Associació, qui, en breus paraules, manifestà que aquell acte venia a esser com l'inauguració dels que's proposa celebrar l'entitat esmentada, que fa poc han constituït uns quants joves entusiastes de la causa nacionalista.

Seguidament manifestà també, que havent concorregut a l'acte'l secretari de l'Unió Catalanista de Barcelona, senyor Sansalvador, li cedía la presidencia. Aquest acceptà, expressant el goig que li causava representar en aquell acte a l'esforsada agrupació que, quan ningú pensava en l'ampli desenrotllo que en poc temps ha pres la causa catalanista, treballava ja sens desalentarse per l'engrandiment de la nostra terra.

Donà després la paraula al senyor Mateu, representant del setmanari *Metralla*, qui pronuncià un ben dit y raonat discurs, exposant detingudament l'ideal que perseguéixen els que militen en el camp nacionalista radical.

Explicà'l concepte de l'autonomia, desde la de l'Estat a la de la familia y de l'individu, que té'l dret d'administrarse y regirse de la manera que cregui més convenient y sense trabes de cap mena.

Estudiant els obstacles que s'oposen a que se pugui fruir d'aquesta llibertat absoluta, digué que'l primer es l'imposició de l'Estat sobre les regions, y que per això'l nacionalisme es catalanista, doncs vol llibertar a Catalunya de la tutela que aquell estableix al voler intervindre en ses coses sempre que se tracta de fer alguna cosa profitosa. Pera arribar, doncs, a l'autonomia de l'individu s'ha de comensar per obtenir la de la regió.

Recordà que l'home, quan neix, sense que s'hagi consultat sa voluntat (perquè, naturalment, no ha pogut esser consultada), se troba ab que li imposen una serie d'obligacions y de drets (més d'aquelles que d'aquests). Y si no se l'ha consultat, es que no ha de poder protestar contra aitals imposicions? Per què no ha de poder negarse a complir aquestes obligacions? Una de les bases del nacionalisme es per conseqüent que l'individu pugui resistir a tot això, admetre o no admetre patria, establir o no fronteres entre'ls pobles.

Com s'explica, doncs, que'ls nacionalistes treballin pera Catalunya, que es també una patria?—seguí dient.—Doncs perquè entenem que fentho així restem drets a l'Estat y quebrantem el primer dels obstacles que s'oposen a l'autonomia individual. Es cert que no hi hauria d'haver fronteres, que tot el món hauria d'esser la patria, però això no vol dir que s'hagués de fer un Estat monstre com el que somnià Napoleón, sinó nacionalitats diverses, agrupades per raons ben diferentes de les que regeixen en la formació dels Estats actuals.

Explicà'l concepte de nacionalitat y el de federació y confederació de pobles en la forma en que l'entenia'l venerable Pi y Margall.

Recordà que no n'hi ha prou de que un règim se digui republicà per creure que ha de concedir l'autonomia y els drets que als homes corresponen, doncs ell mateix ha pogut veure en un estat que se'n diu federal, que en els tramvies hi ha departaments especials en els que viatgen separats els blancs y els negres, mentres hi ha institucions verament liberals en la monarquica Anglaterra.

Acabà recordant les bases de l'Assamblea de maig de 1905, y dient que en el nacionalisme hi caben totes les idees, doncs quan arribi el cas, el número serà'l que decideixi del règim a establir y no cal dir quin serà: la República, si no se n'ha trobat altre de més perfecte. (*Grans aplaudiments.*)

El senyor Ribé, del Centre Nacionalista Republicà de Barcelona, se felicità de l'acte que's celebrava, en el que's parlava ab raons y arguments, de nacionalisme y autonomia.

Explicà'l concepte de nacionalisme y negà que fos reaccionari.

Recordà que'ls burgesos s'uneixen sens mirar ses opinions, sinó sols sos interessos y obtenen ventatges, mentres que'ls obrers dividits, res aconseguéixen.

Digué que'ls mateixos jesuïtes, sempre, constantment, treballen per lo que'ls convé y per això se sostenen, mentres que la classe obrera sols se mou en un moment d'entusiasme y després cau en la indiferencia, lo que fa que no obtingui res de lo que necessita.

Excità a la formació d'una forta organisació nacionalista mercès a la qual en el moment oportú, els obrers, forts y units, puguin fense respectar; però això en el moment oportú, no seguint el capritxo d'exaltats y polítics, com ho foren els que provocaren, per exemple, la vaga general, que anaren a triar justament una época en que faltava treball y sobraven brassos.

Acabà dient que'l millorament de les classes obreres s'ha de conseguir no per la forsa bruta, sinó per l'unió, per un criteri unànim, que s'imposarà sens altre remei quan les circumstancies siguin a propòsit pera plantejar els problemes. (*Aplaudiments perllongats*).

El senyor Carreras, comensà dient que la Societat que ell presidía se podria titular també d'estudis polítics y socials.

Negà que'l nacionalisme sigui reaccionari y digué que de lo que's tracta es d'afermar la llibertat de la terra, com a catalans y la llibertat de l'individu, com a homes.

Mentres l'home no afirmi sa personalitat, el progrés serà una mentida.

Així com els burgesos de tots els colors s'associen per defensar sos interessos, també ho hem de fer els obrers.

En les darreres inondacions hem viat que tots, sense distinció de colors, treballaven per treures l'aigua de les cases; a Catalunya fa temps que estem fins l'aigua al coll y pocs miren de trèurela. (*Aplaudiments*).

Són molts els que motegen de clericals als altres y ells fan tasca clerical; l'anticlericalisme no s'ha de propagar ab paraules, sinó ab fets.

Res ne treurem d'enrunar una iglesia, si a l'endemà n'aixequem una altra, perquè la situació dels ànims y de les conciencies la necessita.

Soc ateu—seguéix dient—però entenc que s'han de respectar totes les creencies, mentres cap d'elles tracti d'imposàrsem. No's pot dir liberal el que en nom del progrés atropella als altres perquè no creuen com ells.

El nacionalisme no es un partit; per això no té més que una aspiració, però cap programa estret ni cap quefe.

La patria es allí aont se viu, aont se sent, aont l'home's pot esplaiar, per això defenso l'autonomia de Catalunya, com defensaria la d'una altra terra en que visqués.

En totes les tendencies hi ha homes de bona fe y aquests no han de dividirse per odis, sinó que hem de procurar atrèurels per la propaganda, doncs d'altra manera, fentios mal, seria impossible portarlos a treballar a la nostra obra. Quan tinguem l'autonomia, els radicals, si som els més y tenim raó, sense cap dificultat serem els que imposarem nostre criteri.

La llibertat dels pobles—acabà dient—no es obra d'una llei ni d'un decret, sinó filla d'una necessitat, y quant aquesta la senten els pobles de debò, no cal que us digui que l'obtenen. (*Sorollosos aplaudiments.*).

El senyor Salvador comensà observant la diferencia que hi havia entre aquell acte, en que s'havien exposat arguments y altres que ne recordava, dedicats a parlar «de la industriosa y trabajadora Catalunya». Això—digué—me semblava una ofensa, perquè era dirnos que no pensessim en res més que en treballar, que no'ns preocupessim dels nostres drets, que fossim en una paraula «burros de feina». Però hi ha burros aixerits que quan arriba'l cas saben fer una cabriola y tirar per terra als que desde molt temps y molt descansadament els monten. (*Aplaudiments*).

Afirmà que dintre del nacionalisme hi caben totes les idees, doncs hem cregut sempre els que en ell militem que tot home ha de tenir ses opinions y sostenirles fins que's convenci de que n'hi ha un altre de millor. Poble en el que no hi hagués més que una idea seria poble mort.

Però al mateix temps s'ha de tenir també en compte, que totes les idees, religioses, polítiques y socials s'han de respectar, perquè per sobre de totes elles n'hi ha una altra definitiva que es la que fa avensar els pobles.

Aquest respecte y aquest acord entre les diverses idees, que ha produit la Solidaritat, el defensava ja abans el nacionalisme, comprenent que de les diferencies d'opinions y de les divisions que originaven, se n'aprofitaven els que menos forsa tenien y menos interessos representaven en les localitats.

Impugnà'l projecte d'Administració local, considerantlo un atentat a la llibertat y a la democracia, doncs tendeix a restringir el sufragi, cosa que s'intenta al veure que ja'l poble havia comensat a saber utilisar aquesta arma contra les oligarquies.

Negà que'l nacionalisme tracti de fer un poble tancat a les impressions y a la vida exterior, y preguntà:—Haveu vist justament algun país tant aislat com ho es ara Espanya y que tingui tant poca comunicació ab les idees d'Europa? El nacionalisme vol que'ls pobles se relacionin y això sols poden ferho els que són lliures.

Els que parlen de patria universal en oposició al nacionalisme, no tenen idea de lo que es aquella, doncs a tal aspiració sols s'hi pot arribar fent pobles lliures.

Feu notar que'ls pobles confederats y federats són més forts que'ls centralistes.

Recordà les llibertats de que gosà Catalunya en altres temps y la forma en que sos representants feien cara a tota imposició dels reis absoluts, y digué que si això feia llavors, no cab dubtar de que'l nacionalisme es la millor garantia de la democracia.

Afirmà que'l nacionalisme no es un partit polític, no està organisat a l'antiga falsó espanyola, ab quefe, programa, gerarquies y això que'n diuen disciplina, sinó que pels seus Consells directius hi han passat les personalitats més prestigioses de Catalunya, que després de complir la seva missió han retornat a confondres ab els seus conciutadans, deixant que'l personal se renovés en els càrregs, condició que es essencialíssima per la vida y l'avens.

Acabà ab brillants parrafades descrivint la Catalunya de l'avenir, aquella pera la que treballen els nacionalistes y tindrà coronada la seva testa pels tres més rics florons que la moderna humanitat perseguéix: progrés, llibertat y justicia. (*Grans y perllongats aplaudiments*)

Seguidament s'alsà la sessió, que, com se pot veure pel lleugerissim extracte que d'ella fem, resultà molt important.

Se reberen algunes adhesions, entre les que recordem les del Centre Artistic Catalanista del Poble Nou, Club Nacionalista Republicà de la mateixa barriada y altres entitats.

Els concorrents se disolgueren, sense que hi hagués el més petit incident.

Moviment autonomista

Olot.—La conferencia que darrerament donà en el Centre Autonomista Olotí en J. Berga y Boada se vegé ben concorreguda, desenrotllant el disertant ab molta justesa'l tema «Manera de fer Nacionalisme a Olot», recullinthi bons aplaudiments.

Ahir, a les sis del vespre, y ab caràcter de pública, n'hi donà una altra, sobre'l tema «Idealisme y realisme en política», en Lluís Vinyas y Roca.

Perpinyà.—El Consell d'administració de la «Société d'etudes catalanes» de Perpinyà, ha quedat format pera'l curs de 1907 a 1908, de la següent manera:

President, M. E. Vergés de Ricardy, reelegit; vis presidents, M. Bonafont, pbre. y M. G. Violet; secretari, M. J. Amade; tresorer, M. Julí Delpont; arxiver, M. Aimé Foissin.

Tots aquests nomenaments han sigut fets per unanimitat.

Foment Autonomista Català.—En el saló d'actes d'aquesta entitat se celebrà ahir al matí, una reunió de socis y protectors de l'Escola Catalana «Mossèn Cinto», en la qual s'exposà la situació actual d'aquesta institució y els treballs que's preparen pera'l seu engrandiment.

Després d'una senzilla explicació feta pel president, demostrant la necessitat de que tots cooperin a l'obra de cultura catalana, passà a tractar de l'urgencia de la fundació d'una Escola catalana pera noies.

Els reunits, en nombre d'uns 130, vegent ab goig les iniciatives del Consell d'Instrucció, se comprometeren a omplir unes fulles que se'ls repartiren, suscrivintse pera la nova escola.

Sembla que la nova institució's titularà Escola Catalana gratuita «Mossèn Cinto», pera noies.

Dintre d'una mesada's celebrarà una altra reunió pera pendre'ls acords definitius.

Informació de Catalunya

CANET DE MAR.—Ab tranquilitat hem passat les festes de la coronació de la Mare de Déu de la Misericordia, gracies al patriotisme de que han donat prova tots els solidaris, tant mal tractats per la gent den Sagnier, amos y senyors del Municipi.

Provocant un conflicte darrera l'altre y cometent tota mena de disbarats impropris de gent que tingui el cabal judicl, havien arribat a excitar els ànims d'una manera extraordinaria, no parlantse en el poble de res que no fa relació ab les festes que, tenint que esser essencialment religioses y populars, per l'inconcebible intransigencia dels capdevanters del caciquisme local y l'extremada debilitat de les autoritats civil y eclesiàstica, que a tot s'han ajupit, s'havien convertit en festes eminentment polítiques; y la mesura arribà a dalt, com ja n'estan enterats nostres llegidors, quan rebutjaren el penó que'l delegat del rei tenia de portar, pel sol fet d'haverhi les quatre barres catalanes. Allavors, ab aquesta insolent provocació, els solidaris no aguantaren més y determinaren anar a la professó lluint com a protesta l'escut català, que pels botifllers tant mala visió tenia. Y en efecte, després d'haver repartit pels pobles veïns una fulla ab el gravat del penó rebutjat, convidant als solidaris pera acompanyar als d'aquesta vila a la professó, diumenge a la tarde les sales del Foment Catalanista bullien de companys, tots disposats a fer pública ostentació de les quatre barres, y ab tot y que's negà a la susdita Societat anar ab cap mena de penó ni ab música, no fou això obstacle pera presentarse en llarguíssima comitiva al sortir de l'iglesia la professó y ajuntarshi.

Els caciquistes no volien barres, y per cert que tingueren de contemplarles ab abundó, puix cada solidari, que passaven de cinc cents, la lluía a la solapa y al blandó, de modo que les portaven per partida doble. Fou una nota simpàtica aplaudida per tota l'opinió imparcial; un *trágala* als sagnieristes, que després de fer esforsos colossals, comprometent a tots els amics de dintre y fòra del districte, pagant les atxes y donant diners pera portarles, tant sols lograren somarne unes dues centes; de manera que'l general Sotomayor, delegat del rei, tingué de veures completament envoltat per la llegió solidaria, donantse tots els cacics al dimoni davant d'un fracàs tant inesperat.

El governador, que presidia l'Ajuntament, va convencer també de que les forses caciquistes, per més que encara manin, se'n van per avall corrents, corrents.

Tots els solidaris donaren mostres de tolerancia y respecte, mantenintse en actitut digna pera evitar un conflicte que a la més petita guspira hauria escalatat, mostrantse completament conformes y aplaudint a nostre amic don Marian Serra, quan abans de sortir del Foment els hi dirigí la paraula pregàntloshi tota la prudencia possible davant de l'acte de desagravi a l'escut de la terra que anaven a realisar.

Les festes han costat molts quartos, haventse omplert la vila de policia de tota mena, guardes civils, mossos de l'esquadra y tropa, mantinguts a costes del Municipi.

CASTELLAR DEL VALLÈS.—Molt simpàtic resultà l'acte celebrat darrerament en l'espaiós teatre del Centre Castellarenc de de nostra vila.

El fi que's perseguía no fou altre que respondre als sentiments generals de nostra estimada patria catalana, vestida de dol pels últims temporals, y se respongué com devia, ab caritat y germanor.

Presidiren les autoritats y obert l'acte pel senyor rector, els nois Galo Casanova y Anton Torras, de les Escoles Tolrà, recitaren un ben escrit y llarg diàleg, en vers, original del propagandista de nostra causa y professor d'una secció de dites escoles don Lluís Rovira. Els petits lectors conquistaren molts picaments de mans.

El jove Sebastià Sellent llegí un raonat escrit original, titolat «Prosa», valguentli una coral felicitació del públic que omplia a vessar la sala.

Els senyors Galceran, Casals y Malla llegiren treballs y poesies alussius a l'acte, originals dels senyors Rovira y Guinart, J. Puig y F. Llorens, merelxent molts aplaudiments al final de cada treball.

El reverent senyor Abarcat, ab facilitat de paraules cantà'l dol de nostra patria y les penes de sos fills y el digne president de la Lliga Popular Catalanista, don Vicens Arús, ab atinades observacions, llegí un treball original titolat «Consideracions sobre la Caritat», essent fortament aplaudit al final del seu escrit. Les societats chorals «Llas d'Amor» y «La Llebra», foses en una sola, prengueren part activa en l'esmentat acte cantant boniques pesses del seu repertori.

Després de dues ben dites paraules del jutge don Ramon Galceran y un ben encertat discurs de gracies del digne alcalde don Isidre Torras, se donà per acabada aquella vetllada.

Lo recaudat per diferents conceptes, puja a la soma de 1,500 pessetes, haventse de recaudar encara alguna que altra petita quantitat d'altres suscripcions encaminades al mateix fi.

INFORMACIÓ DE BARCELONA

Carnet d'avui.—*A les nou del vespre*: Sessió a la Reial Academia de Ciencies y Arts.—*A dos quarts de dèu*: Lectura comentada, per E. Pujol, a l'A. E. P.—Conversa d'Arqueologia per don Pelegrí Casades y Gramatxes al C. E. de C.

Obituari.—Ahir sigueren aconduïdes a la darrera estada les despulles mortals de donya Encarnació Rodriguez Calero de Zanné, respectable dama, mare d'un estimat colaborador nostre, en Geroni Zanné.

El dol que an ell en aquest moments aclapara voldriem compartirlo entre nosaltres pera aixecar el seu esperit y tornarli serenor a la seva vida.

Reposi en pau la finada!

—Ha mort don Enric Trias y Domènech, persona que gosava de grans simpaties, de profons coneixements mercantils y que fins fa poc havia desempenyat el càrreg d'administrador-gerent de «La Hispano Suiza».

A la seva familia y al seu germà nostre particular amic don Martí Trias y Domènech, secretari del Colegi d'Advocats, testimoniem l'expressió de nostre condol.

Sant d'avui: Sants Màxim, b. y Bàrulas, mr. —*Sant de demà:* Santa Isabel, reina d'Hongria.

.·. CARTRÓ CUIRO Roviralta y C.ª, enginyers.—AMPLE, 24.

Vida municipal

M. Jaussely convidà al cònsul de Fransa a visitar els plans d'enllassos que pròximament seran exposats en el Palau de Belles Arts.

El representant de la veïna República efectuà ahir la visita, acompanyat del senyor Sanlleby, escoltant un y altre, de llavis de l'autor del projecte, totes les explicacions degudes.

Ahir, a un quart de cinc de la tarde, el senyor Sanlleby visità al duc dels Abruzzos, comandant del «Reina Elena», que ancià en nostre port.

El duc agraí molt la visita y prometé que aquest matí, a les onze, la tornaria a Cala Ciutat.

Vida corporativa

Don Lluís E. Pujol *continuarà a l'A. E. P.*, a dos quarts de dèu d'aquest vespre, les seves lectures comentades tracianinovament de «El Patriotisme» y de «La Solidaritat Internacional».

L'acte serà públic, podent usar de la paraula'ls concorrents que ho desitgin.

En el Centre Excursionista de Catalunya

avui, a dos quarts de déu del vespre, el soci don Pelegrí Casades y Gramatxes continuarà ses explicacions d'Arqueologia, donant la conversa LXIX, segona de les referents a Etruria.

Tractarà aquests assumptes:

Arqueologia funeraria etrusca. — Tombes de *pou* o vilanoveses.—Urnes cineraries.—Inhumació y incineració.— Tombes de *cambra*. — Exemplars de l'industria primitiva etrusca.— Ceràmica.— Decoració.—Forma.—Origen.— Metalurgia.—Vasos.— Armes.—Objectes de tocador.—Decoració.—Procedencia.

—La «Secció de Folk-lore» del mateix Centre celebrà darrerament la primera vetllada del present curs, donant a conèixer unes curioses notes folk-lòriques referents a les diades de Tots Sants, dia dels Morts y de Sant Sever, original de don Ramon N. Comas, y un treball referent a Sant Martí y l'històrica espasa catalana coneguda ab el nom del mateix Sant, degut a don Francesc Carreras y Candi, obtenint amdós senyors els aplaudiments més entusiastes del nombrós públic que concorregué a l'acte.

Acció económica

Don Avelí Brunet y Alsina va donar dissabte l'anunciada conferencia al Centre Industrial de Catalunya, sobre «Qüestions d'actualitat».

Com que'l senyor Brunet es un dels que coneixen a fondo'ls assumptes que a la societat en general afecten d'una manera directa y que sapigué exposar d'un modo clar y concís, fou molt aplaudit y felicitat a l'acabar l'acte.

Comissions del Centre Industrial de Catalunya, Ateneu Obrer de Barcelona y altres entitats, així com molts amics particulars, anaren a l'estació a despedir al senyor Brunet, que va tornar ahir mateix a Madrid.

Lletres y Arts

El grupu «Illici» de Vilanova y Geltrú s'ha encarregat de la decoració d'una de les sales de l'Exposició d'Ex-libris que està organisant l'A. de L. C.

En la susdita sala hi hauran treballs dels artistes de l'esmentada població, de pintura, escultura, mobleria, etc.

Tot fa creure que la sala serà una de les millors de l'Exposició.

La direcció artística de l'Associació torna a recomanar als artistes y posseidors d'Ex-libris que tinguin a bé entregàrloshi quant més aviat possible.

Dijous al vespre s'estrenarà en el teatre Principal l'obra lírica en dos actes y tres quadros, lletra den Josep Morató, música del mestre Sadurní, titulada «Els gendarmes o qui vigila no dorm».

D'Instrucció

La Junta directiva de l'Associació de Mestres públics d'aquesta provincia, en la sessió d'ahir va pendre l'acord de remetre al ministre d'Instrucció pública'l següent telegrama:

«Ministro de Instrucción pública.—Madrid.—Asociación Maestros públicos provincia de Barcelona, alarmada por real orden última sobre clases de adultos, ruega a V. E. su derogación, buscando manera de abonar el Estado haberes de noviembre y diciembre.—El presidente, *Salvador Mundi*.»

Ha obtingut el grau de llicenciat en Medecina y Cirurgia en aquesta Universitat don Lluís Thomas y de Subirà.

Del Govern Civil

Al Govern civil se reuniren comissions de obrers y patrons carreters pera tractar de arribar a un acord en lo referent al descans dominical, doncs els primers se neguen a anar els diumenges a netejar el bestiar, alegant els segons que aquesta actitut els ocasiona molts perjudicis.

El senyor Ossorio feu observar als patrons que la llei es terminant y que lo que'ls obrers treballin els diumenges se'ls ha d'indemnisar en un altre dia de la setmana, solució que'ls obrers acceptaren desseguida.

Els patrons feren alguna resistencia, però després semblà que també s'inclinaven pera acceptar.

En últim terme s'acordà que obrers y patrons consultarien a sos respectius companys y contestarien al governador dintre de dos o tres dies.

Ahir a la tarde el governador assistí a una festa celebrada en el Colegi dels Salesians pera solemnisar el fet de que s'hagi iniciat l'expedient de beatificació del fundador de aquella institució Dom Bosco.

A la tarde d'ahir arribà al nostre port el creuer italià «Regina Elena», que mena'l duc dels Abruzzos, fill de don Amadeu I, ex rei d'Espanya.

L'esmentat barco cambià ab la plassa les salves de costum.

Les visites oficials se faran avui.

El senyor Ossorio envià a bordo al quefe del Cos de Seguretat pera que's posés a disposició del duc y li manifestés que avui al matí anirà'l governador a visitarlo, doncs no pogué ferho ahir a la tarde per lo avensat de l'hora en que tornà a son despatx.

La guardia civil de Masquefa ha detingut a uns individus que's barallaren, resultantne un de ferit.

La de Vilafranca detingué a un obrer que menassà a un patró farinaire.

Fets diversos

En la cantonada dels carrers del Marquès del Duero y Mata se barallaren dues dònes, les quals foren detingudes, trobàntseli a una d'elles, de disset anys, un ganivet.

—A la Sala Mercè ahir robaren a una noia de tretze anys un mocador, el qual tenia en un nus 21 pessetes y un dècim de la rifa de Madrid.

—A la plassa de Catalunya, volent pujar a un tramvia, caigué Carolina Oliva, de disset anys, la qual se produí ferides a la cama y peu esquer, ab fractura de la tibia y el peroné.

La pacient sigué curada de primera intenció en la farmacia del senyor Morelló, al Portal de l'Angel y després al Dispensari de l'Arcaldia.

—Baixant, també d'un tramvia, en el passeig de Colón, se causà ferides al cap, donya Mercè Ramsó, de 88 anys, la qual se negà a esser auxiliada al Dispensari.

—A la plassa d'Urquinaona's barallaren dos subjectes, havent d'anar un d'ells nomenat Antoni Rodríguez a la Casa de socors de la Ronda de Sant Pere, pera que li curessin unes ferides greus en el bras esquer, que li ocasionà ab arma blanca'l seu contrincant Ricard García.

Publicacions

La Cataluña. — El número 7 d'aquesta revista setmanal publica un llarg sumari sobre qüestions d'actualitat.

El Cuento Semanal. — Aquesta publicació castellana porta en son darrer número una noveleta titulada «El dies irae de San Huberto» de l'escriptor Josep Ferràndiz.

La Escena Catalana.—Hem rebut el número 59 d'aquesta revista teatral.

Historia de Catalunya. — S'ha publicat el quadern 49 d'aquesta publicació de l'Associació de Lectura Catalana.

La Edificación moderna.—Hem rebut el número 4 d'aquesta revista del Centre de Contractistes d'Obres.

Ilustració Catalana.—El darrer número de aquesta important revista segueix publicant nombroses fotografies de les darreres inondacions, junt ab altres fets d'actualitat. Porta ademés un escullit text que avaloren aquesta publicació y la fan una de les millors de la nostra terra.

Teatres y Concerts

TEATRE PRINCIPAL.—NO DIGUIS BLAT..., sainet de l'*Aulés* ab música del mestre *Borràs de Palau*.

No's diferencia gran cosa de les altres produccions del senyor Aulés, l'obreta estrenada el dissabte a la nit al vell coliseu del pla de les Comedies.

L'acció està fonamentada en un d'aquells càndits *quid pro quos* als quals tanta afició té l'autor de «No diguis blat...». Se redueix tot a la creencia que una tia y una neboda tenen de que està enamorat d'elles un subjecte que les visita sovint. Quan el subjecte diu que fa les constants visites solament pera obtenir un empleu, se desfà l'encís d'aquelles dònes y s'acaba l'ignocenta comedieta.

El senyor Borràs de Palau, sempre exquisit en tot lo que escriu al pentàgrama, ha decorat aquesta producció ab dos números de música d'una delicada inspiració; un d'ells degué esser repetit a petició del públic, molt merescudament.

Els autors foren cridats a escena a l'acabament de la representació.—S.

Botlletí comercial

Moviment de Borsa

17 de novembre 1907.

CAMBIS SOBRE LONDRES

Valparaiso. .	9	7|32	Transf.ª tel.	0|0	0|0
Riu Janer. . .	00	0 0	Bombay 8 m.	1|4	1|4
H.-Kong, 4 m.	2|1	5|16	Transf.ª tel.	1|3	13|16
H.-Kong, tr.ª	2|0	1|8	Shangai 4 m.	2|9	7|8
Iokohama . .	0|0	0|0	Transferen.ª	0|0	0|0
Sing. y Pen.	2|3	3|4	Buen. Aires.	127	27
Calcuta 6 m.	0|0	0|0			

Societats y Ferrocarrils

BALANS DEL BANC D'ESPANYA

	16 novembre — Pessetes	9 novembre — Pessetes
Actiu		
Or.	389.217.134	390.035.714
Corresp. a l'extranger	61.281.910	61.339.989
Plata	639.418.538	636.332.694
Coure per compte Hisenda pública . . .	4.823.374	4.805.435
Ef. a cobrar al dia . .	2.267.225	2.027.262
Ant. al Tresor públic 14 de julioł 1891 . .	150.000.000	150.000.000
Pagarés del Tresor llei 2 agost 1899 . .	284.221.663	284.221.663
Descomptes	290.188.364	286.822.100
Pólisses, crèdit y crèdits disponibles . .	261.622.692	277.987.299
Pólisses de crèdits ab garan. y créd. disp.	115.700.516	117.432.911
Pgs. de préts. g. rantia	10.064.140	10.425.846
Altres efectes en cartera.	2.172.746	2.160.282
Corresponsals en el regne	17.232.281	15.201.483
Deuda perp. al 4 °|₀ int.	344.468.953	344.468.953
Acc. C.ª Arrend. Tab. .	10.500.000	10.500.000
Accions Banc Estat del Marroc	769.750	769.750
Bens immobles. . . .	13.389.081	13.388.084
Operacions en l'extranger or.	»	»
T. p. per pago am. al 5 per 100.	»	»
Passiu		
Capital del Banc. . .	150.000.000	150.000.000
Fons de reserva . . .	20.000.000	20.000.000
Bitllets en circulació. .	1.576.591.175	1.584.173.125
Comptes corrents . .	495.729.151	493.112.358
Comptes corrents or. .	459.768	460.809
Diposits en efectiu . .	20.694.715	20.482.783
Tresor públic		
Son compte corrent de efectiu.	100.692.653	98.155.292
Pera pago de inter. de Deute perp. interior	12.071.030	13.000.632
Per pago am. y int. Deute am. al 5 0|0. .	5.654.851	»
Per pago am. y interés Ob. sobre renda Ad.	230.102	230.102
Per pago Deute exterior en or.	2.890.370	2.777.757
Per ingr. Duanes en or.	48.299.391	47.441.970
Operacs. en el ext. or..	649.624	443.492
Reserv. contrib.		
Pera pago Deute perp. interior	14.591.592	7.989.757
Pera pago Deute am. al 5 0|0.	»	19.352.081
Pera pago Deute Exterior en or	»	»
Divid. int. y altres obligacions a pagar .	40.639.165	28.859.286
Banc	60.000.000	60.000.000
Gan. y pérd.		
Realisades	17.803.612	17.360.561
No realisades. . . .	1.106.331	901.476
Diversos comptes . .	40.735.415	46.965.024
Actiu-Passiu. . . .	2.608.338.462	2.607.825.472

Mercats de Catalunya

FIGUERES

14 novembre

Cereals.—Blat, quartera de 80 litres, de 18'00 a 18'50 pessetes; ordi, a 8'75, civada, a 6'75; blat de moro, a 12'50; faves, a 13'50; fabons, a 14'50; besses, a 00'00; mongetes, a 25'50; caragirates, a 28'00.

Volateria, ous y conills.—Gallines de 8'00 a 10 pessetes parell; pollastres, de 3'00 a 5'50; anecs, de 5'00 a 7'00; anecs muts, de 0'00 a 0'00; ous, de 1'50 a 1'60 dotzena.

Patates.-Càrrega de 120 kilograms, de 8'50 a 9'00.

Oli.—Mayal de 11 kilos 200 grams, de 13'25 a 13'50. Preu ferm.

Mercats extrangers

ESTACIÓ ENOTÉCNICA ESPANYOLA

A CETA

EL MAL GUST DELS VINS NOVELLS

Malgrat les diverses precaucions que's poden pendre durant la vinificació, passa sovint que'ls vins prenen un gust y una olor desagradable.

Generalment aquests gust y olor desapareixen ab el temps, contribuint an això els freds de l'hivern, per la precipitació que produeix en el sí dels vins.

L'encolat y la filtració exerceixen una acció semblant sempre que aquelles operacions estiguin ben fetes.

Encara que ab el temps minven aquests mals gustos, es necessari el traspàs per un tractament apropriat, y pera això s'ha utilisat la proprietat que tenen els cossos grassos d'apoderarse de les substancies oloroses, proprietat de la que tant partit n'ha tret la perfumeria per l'extracció de certs olis essencials y en particular l'essencia de rosa.

Els cossos utilisats pera aquest tractament en viticultura, són els olis y la mostassa pulverisada. L'oli ha d'esser absolutament neutre, de gust y de calitat bona; el d'oliva que hagi perdut el gust del fruit y millor el de vaselina donen excelents resultats; si la calitat de l'oli fos defectuosa, l'alcofoll del vi pot combinarse en part ab la mateixa grassa, comunicant al vi un gust desagradable.

Mitg litre d'oli es suficient pera un hectolitre y a voltes per una barrica. Per inutilisarlo se fa una emulsió agitant enèrgicament l'oli ab un poc de vi; se tira l'emulsió en la totalitat y s'agita bé pera assegurar una barreja continua; se deixa després reposar y se decanta la capa oliosa superior valentse d'un embut llarg, pel que's treu una quantitat suficient de vi, fins a desallotjar tota la materia grassa superficial. La mostassa es d'un ús més complicat, doncs exigeix com a operació preliminar pera desallotjarla del sulfur d'alilo, una ebullició en l'aigua.

Tots aquests tractaments s'han de fer quan els vins són formats y no s'han de témer altres fermentacions que puguin comprometre l'èxit, doncs l'àcid carbònic després priva a l'oli y mostassa de pujar a la superficie o de precipitarse, respectivament. En els vins blancs pot utilisarse l'acció del carbó animal que, naturalment, no serveix pels negres.

A voltes els vins encolats ab certs productes com sang y gelatines, adquireixen gustos comunicats per certes materies en putrefacció, podentse evitar els olors que això produeix ab el tractament que s'acaba d'indicar.

Preus dels grans

(En francs: 100 ks.)

BLATS: París (sense precisar classes), 23'50; a 24'00 Lyon, 23'00 a 24'00; Burdeos, 23'00 a 23'50.

Tendres: Tangarok, 19; Danube, 24; Bourgogne, 00; Tuzelle Bel-Abbés, 33'00; Achtary, 17; Plata, 23'50; Berdianka 19'50; Marianapoli, 18'00; Oulka Nicolaief, 18'50; Odessa, 19'00; Bourbonnais, 00; Roumanie, 00 00.

Forts: Argelia y Túnez extra, 25'00; idem id., 23'50 Azoff, 18'00; Amberes 22'50 a 23'50; Liverpool, 00'00 Londres, 00'00; Nova York, 21'00; Chicago, 19'50.

ORDI: París, 18 a 18'50; Lyon, 17 a 17'50; Burdeos, 17'50 a 18'00; Marsella (*Entrepôt*); ordi d'Africa, de 15'50 a 17'00; ordi de Mersina, a 00; ordi de Russia, de 16'00 a 16'50.

Ségol: París, 18'50 a 19'00; Marsella (*Entrepôt*), 18'00; Lyon, 18 a 18'50; Burdeos, 17'00 a 18'00.

CIBADA: París, 17'50 a 18'00; Lyon, 17 00 a 17'75; Burdeos, 17'00 a 17'25; Ceta, d'Espanya, gris, de 20 a 21'00; idem id., 00; Marsella (*Entrepôt*); cibada de Russia, 15'50 a 16; idem de Rodosto, 15'50 a 16; idem de Danubio, 15'00 a 15'50.

MORESC: París, 17'50 a 19; Burdeos, 17'50 a 18; Marsella (*Entrepôt*); moresc de Cinquantini, 15'50 a 16'00; idem de Danubio, 14 a 15'00; idem de Odessa, 15'00 a 15'50; idem de Poti, 14'00 a 15'00.

Vins espanyols a Ceta

Alacant, de 13 a 15 graus, de 28 a 30 francs; idem, de 12 a 13, de 25 a 27; Benicarló, de 12 a 13, de 00 a 00; Catalunya, de 00 a 12, de 00 a 00; Priorat, de 14 a 15, de 00 a 00; Tarragona (Vendrell), de 00 a 12, de 00 a 00; Utiel (tipu Aragó), de 00 a 12, de 23 a 25; Valencia, de 13 a 14, de 25 a 27; idem, de 00 a 12, de 23 a 24; Vinaroz, de 00 a 12, de 23 a 24; Moscatell (de 9 a 10° de licor), de 00 a 15, de 46 a 48; Mistela blanca (de 9 a 10° de licor), de 12 a 15, de 00 a 00; idem roja (de 9 a 10° de licor), de 12 a 15, de 00 a 00; Vi blanc sec d'Andalusia, de 12 a 14, de 00 a 00; Vi blanc de la Manxa, de 12 a 14, de 00 a 00; Vi blanc de Catalunya, de 00 a 12, de 00 a 00, Xères y Málaga, de 50 a 250 francs.

Altres productes espanyols cotisats a Ceta y a Marsella

OLIS: els 100 kilògrams, extra fi, de 000 a 000 franc; Borges de 120 a 125; fi, de 00 a 00; Aragó, de 125 a 135 francs.

ALCOFOLLS: de vi, bon gust, de 65 a 75 francs hectòlitre; de brisa, de 65 a 75; Nord, de 45 a 46; Nord extrafi, de 46 a 47; d'industria, de 00 a 00; cognac, de 65 a 200 francs.

SUCRES: de 60 a 62 francs els 100 kilos; cristalisats, de 52 a 54; en *entrepôt*, de 32 a 34; bastards, de 27 a 29; en brut, blancs, de 26 a 28; rojos, de 24 a 26 francs.

FRUITES: peres, de 35 a 40 francs; raims, de 15 a 20 francs; pomes, de 20 a 30 francs; tomàtecs, de 20 a 30 francs; magranes, de 00 a 00 francs el mil; llimones, de 30 a 40 francs el mil; taronges, de 40 a 50; mandarines, de 00 a 00 francs.

LLEGUMS: (verdes y seques) cebes, de 14 a 18; alls, de 25 a 30; patates, de 6 a 10; llenties, de 25 a 26; fesols, de 20 a 35 francs.

VARIS: safrà, de 85 a 90 francs el kilo; pebre mòlt, dols, de 60 a 70 francs els 100 kilos; mares, de 25 a 35 francs; el grau d'àcid tartàric, de 1'10 a 1'20; en brut, de 60 a 90; el grau de bitartrat, de 1'30 a 1'40 francs.

FRUITES SEQUES Y LLEVORS: atmetlles d'Alacant, de 235 a 240 francs; de Cartagena, de 000 a 000; de Mallorca, de 210 a 220; ab closca, de Tarragona (mollar), de 100 a 105; de Cartagena, de 00 a 00; avellanes de Tarragona, de 150 a 155; ab closca, de 70 a 75 francs; panses de Málaga, de 11 a 13 francs la caixa de 10 kilógrams; de Denia, de 58 a 60; francs els 100 kilógrams; prunes seques, de 000 a 000 francs; figues, de 30 a 35; pinyons, de 130 a 135; cacauets de 00 a 00; anís de Málaga, de 85 a 95; comí, de 00 a 00; escaiola, de 20 a 22 francs.

SUROS: els mil, superfí, de 25 a 35 francs; fi, de 15 a 25; ordinari, de 10 a 15 francs.

(16 novembre)

DE TOT EL MON

LA CRISI IANKI

L'Economiste Française ha dedicat an aquest assumpte un interessant article de M. Beaulieu, molt coneixedor de la vida econòmica de la gran República nord-americana. L'esmentat treball dona a conèixer l'origen d'aquest fenomen econòmic, el desenrotllament que ha adquirit, l'actitut que, en sa presencia, han adoptat el Govern y les grans entitats financieres y les seves conseqüencies probables.

A darrers d'octubre se produí a Nova York un pànic quasi sense precedents, fins en mercats financiers com els dels Estats Units, que per *tantes* crisis han passat. Ja desde primers d'any se deixava sentir la manca de capital circulant, fins al punt de que les companyies ferroviaries de més crèdit no aconseguien trobar diner en regulars condicions, pera l'execució de les obres que s'havien proposat fer.

No hi havia medi de colocar accions ni obligacions y se veien obligades a emetre bonos, reemborsables a dos o tres mesos, al 5 per cent d'interès.

Això produí dues crisis, una al mars y una altra a l'agost.

Pel setembre millorà la situació però a primers d'octubre s'empitjorà a conseqüencia d'una crisi a la Borsa d'Amsterdam, gran mercat de valors americans, produintse a Holanda moltes *quiebres* que repercutiren als Estats Units.

En aquells moments, un dels primers bancs de Nova-York, el Nacional Bank of Commerce feu saber que deixava de representar, en la Clearing House, al Kinckerbocker Trust. Aquesta entitat no es un *trust* industrial. Es un dels nomenats Trust Companies, establiments que fan negocis de banca sense tenir dret a emetre bitllets ni estar sotmesos a la llei dels bancs.

El Kinckerbocker Trust, que ha tingut èpoques de gran prosperitat, ha arribat a tenir, segons *The Economist*, 312 millions de francs de dipòsits, per un capital de sis millions y ha repartit dividendos fins al 40 y 50 per 100.

L'actitut de la Nacional Bank of Commerce tirà en terra'l seu crèdit, ja compromès, y el 22 d'octubre, no podent pagar al qui demanaven el llur diner, hagué de tancar les portes. A l'endemà quebraren altres establiments. La Trust Company of Amèrica, poderosament ajudada per altres entitats financieres reemborsà moltes dotzenes de millions diaris y se pogué sostenir. A conseqüencia d'aquest daltabaix els préstams a data curta arribaren a alcansar l'inusitat tipus del 100 per 100 y les cotisacions dels valors financiers se vegeren per terra, perdent el 30, el 40 y el 50 per 100.

La causa d'aquesta crisi s'atribueix a que'ls grans capitalistes o directors de capitals s'han posat en empreses boges, per lo grans, y pera les quals no hi havia prou diner. S'hi han immovilisat els capitals sense deixar el marge disponible. Se volien invertir de 10,000 a 12,000 millions en la construcció de noves xarxes ferroviaries. D'aquí venien les dificultats en la Borsa y les sospensions de pagos en els Bancs. No mancava sols el capital, sinó la mà d'obra. A falta de bons obrers, se'n prenien de dolents y a qualsevol preu.

Els grans capitalistes, ab les llurs excessives especulacions s'han guanyat la desconfiansa del públic y la campanya del Govern contra'ls *trusts* també ha malmès el crèdit. De totes aquestes causes n'ha sortit la crisi.

La vitalitat econòmica y el sentit pràctic dels Estats Units s'ha manifestat ab la pressa ab que s'ha posat remei an aquest conflicte. El secretari del Tresor, Mr. Cortelyon, anà a Nova York y feu dipositar en els Bancs 350 millions de francs de fons del Tresor. Piepont Morgant avensà 125 millions y Rockefeller 50. La major part de les grans agrupacions financieres y dels Bancs que podien ferho han avensat també grans capitals.

La crisi sembla que encara's deixarà sentir per forsa temps. Els establiments metalúrgics y elèctrics, que tenen per principals clients a les companyies de ferrocarrils, tindran que reduir llur producció, ja que aquestes companyies y altres moltes empreses industrials se veuran obligades a renunciar per algun temps els projectes d'extensió que havien concebut.

La baixa dels dividendos serà inevitable. Però no hi ha que oblidar que'ls Estats-Units són ara molt més rics que en 1893, data d'una altra gran crisi financiera, y que'ls seus recursos són tant grans, tant considerables, que la crisi recent més ha afectat a la Borsa que a l'entranya econòmica del país.

INFORMACIONS

Telegràfiques y telefóniques

Madrid, 17, 9 nit

La "Gaceta,,

Publica:

Reial orde disposant se retornin als interessats que's relacionen les cantitats que dipositaren pera redimirse del servei militar actiu.

De Barcelona correspon aquest benefici a Felip Cortes Capera.

Reial orde habilitant la Duana d'Ibissa pera despatxar en règim d'importació bestiar cavallar y mular.

Rectificació del plec de condicions pera la subasta de les xarxes telefòniques interurbanes, insertat el la *Gaceta* del 12 del corrent.

Anunciant trobarse vagants els registres de la proprietat d'Agueda y Manacor.

Estat provisional de la recaudació obtinguda a provincies durant la primera quinzena de novembre actual, comparada ab igual periode de l'any passat.

Disposant siguin admesos a les oficines del Negociat corresponent de la Direcció del Deute'ls cupons del Deute del 4 per cent del venciment de primer de janer de 1908.

Sobre'ls passeigs militars

El senyor La Cierva ha negat que s'hagin disposat passeigs militars pel capità general de la quarta regió, ni que patrullés guarda civil per Barcelona.

El Consell d'Estat

Ahir se reuní la Comissió permanent del Consell d'Estat pera tractar de la pensió de l'infant Alfons.

El senyor Urzaiz llegí son vot particular al dictamen de la Comissió que es favorable.

L'informe del senyor Urzaiz demostra que l'infant no té dret a la pensió.

Del dictamen de la Comissió y del vot particular se'n donarà compte al Consell d'Estat en ple que's celebrarà la setmana prop-vinent.

A favor dels taverners

L'institut de Reformes Socials ha condonat les penyores als taverners que infringiren el descans dominical.

Coses d'"El Imparcial,,

El Imparcial estima sinceres y espontanies les declaracions que feu ahir el senyor Rusiñol en el Senat.

Diu que no hi ha recels ni suspicacies per part dels castellans, y si n'hi ha vol que desapareixin.

Desitja que tots ens unim pera'l bé comú y celebra que no hi hagi nous motius de discordia.

Vetllada necrològica

El prop-vinent dimars se celebrarà a Valladolid una vetllada a la memoria del poeta Ferrari.

Estan invitats l'Academia, l'Ateneu y la Societat d'escriptors y artistes.

Contra en La Cierva

La prempsa ataca al senyor La Cierva, culpantlo de la falta de vigilancia a Madrid, doncs no ha substituit als 300 policies y els pocs que queden els emplea en servei de vigilancia pera'l senyor Maura, els ministres y altres menesters.

Conferencia sobre administració

BILBAO.—A l'Academia de Dret donà una conferencia sobre administració local el professor de l'Ateneu de Madrid don Tomàs Elorrieta Artazar.

Al parlar de les Bascongades un grupu de nacionalistes l'interrompí y a l'acabar la conferencia l'esperaren promovent un avalot.

18, 1 a 3 matinada.

El fracàs dels antisolidaris

Temps perdut

Aquest matí se celebrà l'anunciat miting antisolidari, ab assistencia d'unes 60 persones.

Se convé en que ha estat un fracàs.

A les onze del matí, y en vista de que no entrava més públic, el president obrí la sessió dient que l'acte devia celebrarse y que tenia la convicció de que Madrid es essencialment republicà.

Parlaren després els senyors Gómez y Vives, preguntant aquest últim ont estaven els senyors Salmerón y Corominas y si ignoraven que era aquell un acte republicà.

A l'acabar aquest últim son discurs, el president autorisa als concorrents pera que's cobreixin.

Enraonen després els senyors Dato y Avellan.

Aquest últim diu que'l fracàs de l'acte se deu a tots, y això que està presidit per un capdill de la revolució (!) com el senyor Prieto y Villarreal.

Aquest subjecte fou romerista una temporada.

Censura al senyor Pérez Galdós y a altres republicants.

L'escriptora *Violeta* diu que no vol esser heroina y menys martre.

Afirma que Catalunya professa odi a les demés regions.

Considera més odiós el regionalisme dels catalans que'l centralisme de Madrid.

Afirma que totes les regions històriques apart Catalunya y Valencia, són apàtiques y volubles.

El president se dol de l'ausencia de molts republicans que han degut anar a justificar sa conducta.

Diu que'l senyor Calzada està a punt d'arribar y que pot assegurarse que serà antisolidari.

Censura al senyor Pi y Arsuaga, ja que s'ha deixat caure en brassos de la Solidaritat.

Acaba dient que no desconfia del poble y que's necessita una mà forta que aixequi a Espanya de la seva actual postració.

Han assistit a l'acte'ls senyors Fuente, Santillán y Casanueva.

El plet den Lerroux

El jutje ha dictat aute de processament contra'l senyor San José, en virtut de la querella presentada contra ell pel senyor Lerroux.

Recepció den Calzada

Els republicans se proposen nomenar una comissió que anirà a Lisboa a esperar al senyor Calzada.

Els republicans antisolidaris

Picant en ferro fred

La Comissió nomenada pels republicans en l'Assamblea de 26 de maig darrer ha dirigit un manifest als seus correligionaris.

En ell dirigeix una excitació als homes de bona voluntat pera que unint els seus esforsos puguin salvar a Espanya.

Afirma que havent empitjorat les circumstancies, desde que la Comissió dirigí als republicans sa darrera paraula, se imposa l'integració de tots els elements contraris a la Solidaritat.

Afegeix que l'antiga Unió Republicana està desfeta, que la Junta magna del partit, composta per senadors y diputats, a penes ha donat senyals de vida en les Corts, ni fòra d'elles y que continúa la dissidencia per haverse convertit el senyor Salmerón en quefe dels solidaris.

Acaba dient que finit el plas que's donà als centres oficials del partit progressista y federal, la Comissió executiva passa a complir el manament que dels republicans va rebre y que confia en que podrà comptar ab l'entusiasme de tots.

Quietisme polític

La tarde política ha estat molt desanimada.

El saló de conferencies del Congrés ha estat desert.

La Solidaritat a les Mallorques

El senyor Junoy, ab el major entusiasme, anunciava aquesta tarde que està rebent cartes de Balears donantli compte de que la Solidaritat ha fet allí progressos verdaderament sorprenents.

Extensió solidaria

Sembla que molt aviat comensaran els diputats una campanya de propaganda per les provincies.

El mestre Vives al Reial

Ja s'ha elegit l'obra espanyola que ha d'estrenarse al teatre Reial, en la propera temporada.

Es la «La canción de Gesta» del mestre català don Amadeu Vives.

Congrés agricol

ALACANT.—En la quarta sessió del Congrés agricol se llegí un telegrama del senyor González Besada expressant la simpatia del Govern y el seu propòsit de secundar ses iniciatives, excusantse d'assistir a ell.

Els senyors Ibarra, Mestres, Alsina, Diego León y Escorza s'ocuparen de l'enguixat dels vins demanant se suprimeixin els efectes de la llei.

Parlen del cuidados que requereix la fermentació dels vins.

El senyor Mestres, quefe de l'estació etnològica de Vilafranca del Penadès, fa una lluminosa disertació sobre la elaboració dels vins.

Es molt aplaudit.

Diu que'ls representants de Vilafranca del Penadès se n'enduen les simpaties de la Federació de Llevant y que aquesta aspira a la compenetració ab els catalans.

El director general d'Agricultura se ocupa del problema de fer los marques dels vins y acreditarlos pera no passar per la vergonya de la competencia extrangera.

Diu que's presentarà un projecte modificant la llei sobre la filoxera.

Ofereix enviar a Cartagena personal que estudii y resolgui els deutes d'aquells agricultors y regoneix la falta en aqueixa regió d'una estació etnològica, prometent remeiar les deficiencies.

S'aproven les conclusions del tema segon.

En la quinta sessió se discutí el tema quint sobre catastre parcelari.

Alguns oradors se mostren conformes ab la ponencia y necessitat de difundir entre proprietaris y cultivadors la creencia de que ab el catastre parcelari tindran una carta gràfica de la proprietat territorial.

Se proposa que l'article 84 de la llei de drets reials se modifiqui en el sentit de que's capitalisi per líquid.

Advoquen per un emprèstit pera realisar el catastre.

El viscomte d'Eza diu que'l ministre s'ocupa de l'assumpte y ja ha creat la Junta catastral agrícola.

Aconsella que tinguin confiansa ab els governants y que s'aprovin les conclusions.

Aquest matí s'ha celebrat l'última sessió.

Se prengué en consideració una moció dels agricultors de Fernando Póo demanant que's proibeixi l'introducció d'alcofoll industrial.

El senyor Francos Rodríguez promou l'assumpte de l'enguixat dels vins.

El viscomte de Eza fa historia d'aquest assumpte y se dona per acabada la sessió.

Després en el Gran Hotel hi hagué un banquet y a la tarde han assistit els congressistes a la cursa de toros dedicada an ells.

Queda encara la sessió de clausura que se verificarà aquesta nit.

Contra la llei de Jurisdiccions

El Liberal y *El Mundo* diuen que'ls senyors Ventosa y Calvell y Soler y March, que han arribat de Barcelona, parten instruccions del senyor Cambó pera procurar que s'aclarin les paraules que en el Senat pronuncià'l ministre de la Guerra respecte a la no derogació de la llei de Jurisdiccions.

Afegeixen que'l senyor Ventosa apremiarà al senyor Maura pera que fassi declaracions sobre aquest assumpte.

Si no ho consegueixen els diputats als quals el senyor Maura prometé la derogació de la susdita llei, li reclamaran—segons els esmentats diaris—el compliment de lo ofert.

No obstant, els diputats aludits han negat que portin aitals instruccions.

El governador de Fernando Póo

Un confrare digué anit que pera'l càrreg de governador de Fernando Póo es precís designar a una persona de regonegut prestigi y de condicions que, a son judici, no reuneix alguna de les persones quals noms sonen suposantseles candidats a dit lloc.

Nou senador

PAMPLONA.—Ha sigut elegit el senador liberal Antoni Simonena, catedràtic de Madrid.

L'acte porta una protesta.

La gent del Palau

Se desmenteix que s'alterin els alts càrregs palatins.

Efectes de la Solidaritat

La posta den Maura

El Mundo afirma que en els círculs se regoneix que'l senyor Maura ensopega ab dificultats insuperables.

Ses promeses als solidaris, l'oposició a la nova llei d'Administració local y l'oferiment fet de derogar la llei de Jurisdiccions, constitueixen una serie de dificultats que creen una situació summament difícil.

La mateixa majoria està tant convensuda d'això, que està lluny de presentar la cohesió y fermesa característiques del partit conservador.

De tot això dedueix *El Mundo* que la crisi se farà pública a la tornada del rei.

Fa calendaris sobre si serà total o parcial la crisi, y acaba afirmant que la situació política es greu.

Parlamentaries

Els senyors Burell y Portela explanaran demà l'anunciada interpelació al ministre de la Governació sobre la venda dels quadros del Greco que existeixen a la capella de Sant Josep de Toledo.

—Demà, probablement, se verificarà una reunió de les minories del Congrés pera posarse d'acord respecte als vots particulars presentats al pressupost de Instrucció.

—Demà acabarà en el Congrés la discussió del pressupost de Gracia y Justicia, comensant la del de Marina.

El combatrà'l senyor Ventosa y Calvell.

Miting de flequers

PALMA.—Els flequers han celebrat un miting acordant enlairar a l'Institut de Reformes Socials ses peticions, en vista de que'ls patrons no'ls fan cas.

Noves de Melilla

MELILLA.—Dos opulents banquers bilbains han regonegut les mines de Beni-Bu-Ifrur y Benifruit y altres.

A causa del temporal hi ha incomunicació postal.

No entren ni surten vapors.

A benefici dels inondats

VALLADOLID.—En el teatre Calderón se ha celebrat el festival organisat per les colonies catalana y andalusa a benefici dels damnificats per les darreres inondacions.

Hi assistiren les autoritats civils y militars.

Els taverners madrilenys

Avui continuaren tancades totes les tavernes de Madrid.

L'aventura del Marroc

DE TANGER

Lluita entre kàbiles

S'ha trabat un combat en el que'ls anfius han vensut als afidistes, fentloshi moltes baixes.

D'ARGEL

Reforsos a Tànger

Ha sarpat el «Nive» portant a bordo pera Tànger, al capità Bertrand y algunes forses, entre les que hi figuren voluntaris y 60 cavalls.

DE RABAT

Les festes del Ramadan

A les festes del Ramadan hi han vingut 40,000 moros, els quals reverencien molt als *marins espanyols*.

En cambi, miren als francesos ab indiferencia.

DE MARRAKESH

Excursió a Fez

S'assegura que Mulei Hafid se prepara pera marxar a Fez ab una mehalla.

Se desmenteix que Mac-Lean estigui malalt.

DE CASA-BLANCA

La policia espanyola

El tinent coronel senyor Bernal s'ha encarregat de la quefatura de la policia espanyola.

INFORMACIÓ DE L'EXTRANGER

París, 17

Turquia

Tempestes

CONSTANTINOPLA. — Els temporals han causat grans desastres.

En el Mar Negre han naufragat cinc vapors y set barcos de vela.

Argelia

La posta

ORAN.—Regna aquí excelent salut y a Constantina s'han registrat dos casos de pesta.

Russia

Els reaccionaris de la Duma

PETERSBURG.—Ahir a la tarde els octubristes de l'extrema dreta elaboraren el projecte definitiu del bloc permanent parlamentari, així com constituiren la dreta, qui regoneix la Duma com institució no solament consultiva, sí que també executiva.

Renuncíen els octubristes a portar al Parlament la qüestió d'igualtat dels drets dels jueus.

Tentativa d'atentat

La policia ha detingut a un alumne de l'Escola Imperial que volia matar al tzar durant la recepció de Tzarkoieslo.

Italia

Mort d'un infant

VIAREGGIO.—El príncep Maria de Borbó, infant d'Espanya, ha mort d'una paràlisi cardíaca en el seu castell de Pianore.

OBSERVACIONS ATMOSFÈRIQUES

El temps seguí ahir sent molt variable. Durant tot lo dia creuaren l'espai fortes nuvolades que'n alguns moments menassaren ab descarregar un xàfec. Després s'aclarí el temps altre volta.

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anotà ahir els següents datos:

Hores de observació	Baròmetre nivell mar	Temperat. a l'ombra	Direcció del vent	Humitat relativa	Classe de nuvols
8 m.	767'43	12'5	S. E.	73	C. K.
3 t.	765'75	13'5	S. S. E.	78	C. K. N.

En les 24 hores	Temperatura Màxima	Temperatura Mínima	Velocit. del vent	Aigua evaporada
	Sol 26'8	Omb 9'3	221	1'41
	Omb. 12'5	Refl. 8'4		

Sortida del sol: 6'43 m.—Posta: 4'30 t.

Sortida de la lluna: 3'12 m.—Posta: 4'27 t.

Notes comparatives de la temperatura

Durant els sis ultims dies

	17 Nov. 1907	16 Nov. 1907	15 Nov. 1907	13 Nov. 1907	12 Nov. 1907
Màxima al sol. .	26'8	28'3	27'6	26'5	26'6
Mínima a l'ombra.	9'3	7'7	8'6	10'5	11'4

Durant els mateixos dies de l'any anterior

	17 Nov. 1906	16 Nov. 1906	15 Nov. 1906	13 Nov. 1906	12 Nov. 1906
Màxima al sol .	25'7	24'7	26'6	28'5	22'3
Mínima a l'ombra	7'5	6'7	8'8	10'0	9'0

Plana literaria d' "El Poble Català,,

LLETRES CATALANES

—

Carta oberta

A LES NOSTRES DONES INTELECTUALS

Missenyores: Voldria posseir la gracia més complida, la galanteria més cortisana, la suavitat més exquisida en el meu dir, pera que pogués expressar en paraules dignes de la vostra gentilesa tots els sentiments que avui me mouen a endressarvos aquestes lletres. Vosaltres que sou la més bella corona de l'intelectualitat catalana, me feu avui un gran respecte, tremolo avui davant de vosaltres com un tímid jovincel que enrogeix de vergonya en les primicies del tracte femení; més no es pas a causa d'una declaració d'amor que vibra a flor de llavi o d'un compliment a la vostra gracia que brolla ab gran torment de la boca d'un gentilhom novell. No; si me veieu torbat, tremolós y avergonyit es perquè'l suprem interès que sento per la noble missió vostra m'obliga avui a presentarme davant de vosaltres en l'ingrata actitut de conseller, que tant poc escau a la galanteria d'aquest vostre humil devot y que tant malament s'avé a la escassa experiencia dels meus pocs anys.

Haveu de tenir consciencia, una gran consciencia de la delicadesa suma de la posició que haveu adoptat entre les vostres companyes y del paper que us pertoca representar en el general moviment de la nostra intelectualitat. Si mireu al vostre entorn veureu (massa ho sabeu per honra vostra), que sou una gloriosa excepció en mitg de l'atonia, l'insipidesa, l'insignificancia que s'extenen, com un nuvol negre, en la nostra societat femenina. Sou una reduida aristocracia, més ben dit, la llevor d'una aristocracia que, pera que germini y fructifiqui ab el temps en la nostra societat, precís es que la seva obra vagi acompanyada sempre d'una gran circumspecció, d'un exquisit tacte, d'una discreció a tota prova. Prou que ho sabeu, perquè ho toqueu tots els dies, quant agre, quant ingrat es el terrer en el qual voleu sembrar. Prou que les sentiu infortunadament aquestes forses enemigues de la rutina, de l'indiferencia y fins de la mofa que curen de segar darrera'ls vostres passos totes les belles flors d'espiritualitat que ab vostra perseverancia haveu fet brotar. Per això es que teniu l'obligació de vigilar més que ningú y de fixar tota la vostra atenció en no posar mai el vostre peu en fals y en no relliscar mai en l'abim del ridícol, que es el flagell més terrible que en l'actual estat del nostre món femení pot caure sobre la vostra obra. Ah, el ridícol!... sols una fina, imperceptible rialla mofeta que apunti ab motiu justificat en els llavis d'aquest terrible públic de colegiales que us volta, sols el fet de donarse compte aquest públic fredament excèptic de que'ls *homes* miren la vostra obra com un inofensiu entreteniment, o com una excentricitat pera cridar l'atenció y satisfer en una nova forma l'innata vanitat femenina, sols això es prou pera enderrocar en un instant en la consciencia colectiva la fe que la vostra obra havia fet concebir en molts anys de treball heroic.

Així, donc, la primera condició que ha d'omplir tot lo que surti de les vostres mans, es una absoluta seriositat. Fugiu del dilettantisme. Si sou solament *aficionades*, no caigueu en la temptació de donar al públic, an aquesta crudel fera del públic, lo que fora passador en en una íntima *soirée* ab honors literaris y musicals oferta als amics familiars en els vostres salons, y digne d'esser coronat pels complimentosos aplaudiments d'unes quantes mans enguantades y pels elogis obligats de llavis cortisans... Y ara passa dolorosament per la meva memoria'l record punyent d'una vetllada recenta del nostre Principal. Aquella tertulia d'amics traslladada per una nit dels salons d'una dama distingida a la sala pública d'un teatre, aquells aplaudiments hipòcrites que tant malament rimaven ab aquelles rialletes excèptiques y aquelles paraules de dura crítica... més, no'n parlem de records desagradables. Solament vull fer constar, cares amigues, la meva extranyesa de que ab tot el vostre innat coneixement del món pogueu esser algun cop víctimes dels aduladors que mai manquen al vostre voltant y que no sapigueu distingir y escoltar als amics sincers que de segur deveu tenir entre les vostres coneixenses.

Ah! l'adulació!... Quin enemic més terrible pera una dòna. Se pot dir que l'innata clarividencia de judici que posseeix l'esperit femení té en l'adulació l'únic enemic capàs de torbarla y destruirla per sempre més. Ah, amigues meves, teniu de viure en una vigilancia continua contra'ls aduladors. Vigileu, que l'enemic sempre està a la vostra porta. Aquests senyors que creient fervos una galanteria vos tracten de genis superiors; aquests intelectuals que prenen les doctrines del civilisme, tant de moda en aquests temps, com un pretexte o com una excusa pera continuar y accentuar aquest terrible vici de l'hipocresia que té mitg corcada la nostra societat; aquests místics-*smart* y aquests poetes-*dernier style* que tenen l'envejable talent de conciliar els arrobaments y èxtasis de l'inspiració ab la persecució calculada y perfidiosa d'alguna de les pubilles ab dot que freqüenten la vostra casa; tota aquesta colla de jovenets ab pretensions que cerquen en el reclam de mala llei d'una camarilla, capelleta o tertulia'l nom y la popularitat que no podrien mai obtenir de la lliure y espontania sanció d'un públic ilustrat y desapassionat; tot aquest món que acudeix al vostre voltant pera fer servir l'influencia social que haveu conquerit ab les vostres dots de gracia y gentilesa com escambell de llurs mesquines ambicions, són vostres pitjors enemics, són els que, un cop guanyat a costa vostra'l petit nom que anhelen, vos deixaran abandonades en el precipici del ridícol ont vos hauran llensat ab llurs insensates adulacions.

Reconcentreuvos en vosaltres mateixes, y sense fer cabal de lo que us diguin la gent que us volta, mideu escrupolosament les vostres forses. *Sumite materiam vestris, qui scribitis, æquam viribus*, vos repetiré ab Horaci. Preneu, tots els que escriviu, materia proporcionada a les vostres facultats. Y tingueu present, distingides amigues meves, que ja s'es acabada en la nostra terra l'època de *sport* en materia de cultura y de *dilettantisme* en materia d'art. Ja tenim massa consciencia de lo molt, moltíssim que'ns falta treballar pera esser un poble plenament culte y digne de respecte. Han comensat ja'ls temps del treball sòlid, conscient, seriós. Qui així no ho fassi serà enfonsat o passarà desapercebut. Ha comensat ja a formarse un públic entre nosaltres, un petit públic, que cada dia serà més exigent ab els que exibeixen llurs produccions; y aquest petit públic, que no es cap capelleta sinó que està format per gent que ni se coneixen entre sí, s'anirà engrandit fins devenir un dia àrbitre justicier de tota la nostra producció literaria y el terror de totes les tertulies familiars organisades en forma de societats de bombos mutuals. Així, donces, excelents amigues meves, si hi ha entre vosaltres o les vostres deixebles alguna que pretengui entrar en l'arena de l'art sense anar armada de totes armes, més val pel seu nom y per la tranquilitat de la seva familia que's retiri a temps y no s'exposi a una derrota ridícola y vergonyosa. No basten ja l'instint y l'espontaneitat, qualitats de les quals tant ric es el temperament femení. La qui vulgui escriure que comensi per posseir bé la gramàtica y una ilustració literaria superior al nivell comú. La qui vulgui pintar pel públic que domini totes les dificultats de la tècnica. La qui vulgui esser compositora que renuncii a fer coneixes del públic si no ha passat un llarg y dur aprenentatge sobre 'ls tractats de ciencia musical. El saber fer una poesia sentimental ab rimes de *cor* y *amor*, un dibuix ab certa gracia o una melodia de sabor catalanesc no donen a ningú patent pera exigir respecte y aprovació al públic imparcial, sobre tot quan se li donen obres inflades ab pretensions superiors a les forses de l'autor.

En un mot, tingueu ben present, cares amigues, que la Civilisació Catalana que estem tots elaborant es una cosa ben diferent d'una vetllada literari-musical que podrieu donar en els vostres salons y ont podrieu satisfer la sed d'exibició de tots els aficionats y aficionades de la vostra intimitat.

Es vostre humil devot

MANUEL DE MONTOLIU

Medalla (1)

I

Amor

Somniant a ma finestra y de tardor nimbada,
per la deserta plana he vist un cavaller
y en mon Castell d'Ivori, la porta ben tancada,
de sobte s'es oberta per rebre a l'Extranger.

Sa túnica es grisenca, sa marxa reposada,
l'esguard y el front lluminics... Y del diví roser
la Rosa d'or que porta sobre son cor badada,
me diu les llunyes terres que foren son racer.

«Amarvos vull, Princesa, abans que vingui el dia!»
«Roman, amor, per sempre!» respon l'ànima mia...
Mon hoste d'unes hores s'endu l'auba novella...

A son sagrat romiatge se'n va cercant l'oblit!
Ma gòtica finestra, desclosa com parpella,
resta en les suaus vesprades tant plenes d'infinit...

Desitg

II

Camí del sol avanso! En sa rogenca posta,
tot amarat de flames brilla'l Cimalt radiós
y a conquerir son Temple, per l'enesprada costa
s'enfila mon coratge crudel y victoriós.

Ningú pot deturarme que ja la nit s'acosta
y l'Atri d'or me crida per un august repòs;
sols tu, mon bell ensomni... del cor florida brosta,
que endolces mon romiatge ab ton perfum xamós.

Mon fer desitg t'evoca, altívola Princesa
de morenor ardenta, de misteriós esguard
y parla encisadora! Ta esplèndida nuesa
de joia poc fruida, l'anyoro vers cap-tard...
Somnia a ta finestra d'enigma enjoiellada...
Deixam gaudir l'altura y espera ma tornada!

COMTESA DEL CASTELLÀ

(1) Premi de la Flor Natural de Sant Martí.

Voldria fer uns sonets...

Consumació

En el quartet primer posaria la conca turgent de la teva copa, l'irisació del seu crestall puríssim, el centelleig de la llum en el moviment de la seva curva, l'esveltesa del seu peu delicat, com un capoll de flor, el sò melodiós del seu tritlleig quan es ferida a l'atzar del brindis y vibra ab ondulació llarguíssima de ressò que va fonentse poc a poc, per graus, fins a morir en insondables profonditats com retorna a la quietut una aigua remoguda.

Y en el segon quartet posaria la doble arcada rosia dels teus llavis, niu d'amor ont voleteja apenes la gracia fràgil dels teus futurs besos, y ont, en l'obrirse, com un poncellatge, els somriures entre'l perlejar de les dents, semblen picarhi, com abelles àvides, els desitjos, y els juraments d'amor papellonegen, irònics, volubles, y s'encenen com a clavells rojos els focs passionals ont donaràs a tastar el nèctar de llet y mel de la Sulamita.

Y en el primer tercet cantaria el moviment graciós ab que la copa puríssima y la boca puríssima s'ajunten, ab indescriptible alsada del bras nuu ressorgint sota l'ampla mànega, y el vi dorat se buida en la boca teva y deixa en els teus llavis el perfum humit de la seva encesor líquida, sang de la terra.

Y en el segon tercet diria, ràpid, l'emoció trèmula ab que jo, elevant a mon torn la copa, hi bec, en les darreres gotes de vi, l'aroma del teu cos, l'expiració de la teva ànima en la teva boca; y com en una besada ardentíssima, les nostres boques s'ajunten en el crestall y el vi de la copa es pera mi una beguda que mai ningú beurà, la beguda sacrificial de la teva sang viva, qui difondrà en les meves venes l'ardentor dels nostres dos cossos enllassats. Y el darrer vers, oh, el darrer vers, palpitant com el teu cor sota'l pit opulent, seria, feta música, feta color, feta paraula, l'emoció mateixa de l'espasme nostre, el sumir de la nostra religió.

Presentalla

El quartet primer t'oferiria una quadriga d'ivori revestit de porpra, pera enquadrar la porpra y l'ivori de la boca teva. Cada vers seria un cavall roig piafant qui desprendria, com una antorxa, cabelleres de foc en una folla correguda.

El quartet segon, quadriga d'or pera la rossor dels teus cabells, quadriga d'or sota'l sol de mitgdia. Quatre cavalls rossos devorarien els vents en ales dels meus quatre versos; y les crins desfetes serien raigs de llum dardejant la terra encesa.

El primer tercet, troika d'argent sota la lluna, troika d'argent qui emmarcaria la teva blancor pàlida ab la fulgurant blancor de la carrossa, sobre la blancor ombrívola de la planura nevada. Cada vers seria un cavall blanc qui desprendria a l'entorn, desde'l coll poderós, cataratas d'escuma sobre la terra blanca.

Y el darrer tercet, triga de bronze llansada dins la nit negra, pera que entre la negror de les pupiles triomfés millor la lluminositat de la mirada esclavisadora. Tres cavalls negres galoparien al davant y llurs cabelleres serien vels d'oblit y de mort sobre totes les coses. Més tu, dreta en la fosca suprema, com un sol entre gropes de núvols, obriries els ulls, y de bell nou, en la magia sublim del darrer vers, *fiat* imponderable, la llum seria...

La Dòna y la Ciutat

Estaves dreta al davant meu, y allà enfòra te servia de fons la Ciutat. Aleshores, de fantasia, he creat el meu sonet.

En el quartet primer has aparegut com la melodia feta carn, la melodia bategant, la melodia mare d'aquell gran poema simfònic. El teu cos esvelt, d'ideal curva, que no hi ha vers capàs d'emmollar com un bloc de marbre l'emmol-laria, el teu cos es música y llum, divagació de veu sobrenatural perduda sobre les coses, com el sò d'una font qui brolla de la divinitat.

El quartet segon m'ha fet veure la Ciutat com l'harmonia que envolcalla y adorna y completa la teva bellesa. Entorn del teu cos ha cantat, com un chor immens, l'estridencia dels obradors varonils y la cansó de les obreres sota'ls raigs de sol; el soroll dels trens y el bull de les calderes flamejants; la sirena dels vapors y el batec de les veles humides; el pantejar dels homes de feina y el dringar de l'or en les caixes de ferro; la vibració de les campanes y l'espinguet de les trompetes militars; el càntic de les professons y l'estrofa dels poetes.

He vist en el tercet primer que, com una gran pluja, tombava a tos peus la presentalla de la Ciutat en oferiment a la seva deesa. Del ventre de les naus venien a desplegarshi teles y tapissos pera que tu't dignessis trepitjarlos; màquines poderoses y temibles s'acostaven a ajupirse com a monstres domats pera rebre la cariola santificadora de la teva mà; els fruits acumulats en les plasses eren oferts al saboreig de la teva boca pera que després fossin més gustosos a la multitut, trobanthi el teu aroma; y els poetes te portaven la mirra de llurs càntics com l'únic esfors humà un poc digne de tu...

Y en el tercet darrer, transfigurada, t'he vist retornar a la Ciutat el pagament del seu sacrifici. T'he vista com urna sagrada de les seves futures generacions, com a motllo diví de les futures belleses y de les futures forses. He vist el teu cos resplendir ab el vigor de les munions qui n'eixiran, com un gran broll sorgint del marbre de la roca. T'he vista com la font d'un riu immens, qui demà passarà entre'ls murs de la Ciutat, renovantla y fecondantla. La curva matriarcal del teu flanc era plena de promeses; una sava de vida eterna, una immortalitat, bategava en els teus pits. Y la teva mirada divagant, perduda, semblava entreveure, més enllà de la Ciutat de pedra, la Ciutat de llum que'ls teus fills bastirien sobre'ls fonaments granítics de la Ciutat marmoria. La teva ombra, l'ombra del teu cos de deesa, creador de la vida, planaria al bell mitg de la grandiosa plassa com una Atenea sobre un temple.—Y el darrer vers del meu sonet seria la lluentor rodona del teu escut, alsant, com un far, l'espurneig més alt del teu poema.

Vetaquí com jo, amics, descloure un dia la triple flor dels meus sonets.

GABRIEL ALOMAR

A Ceres

Amics, bevem! que l'argentada copa
plena a vessar del vi saborosíssim
les nostres gorges, pel plaer retudes,
de nou enflami.

car ja l'aubada, ab serenor magnífica,
refà altra volta sa esplendenta cursa
y a manyagarnos ab ses riques alés
altre cop torna.

Amics, brindem! brindem per la Bellesa!
per l'Avenir que somrient ens mira!
pel deliciós esguard ab que ha de riurens
l'amor futura!

Brindem! y en l'hora matinal que arriba,
sota'l ramatge de la fresca parra,
entre'ls efluvis de vergers y hortes
cantem a Ceres!

Cantem a Ceres, beneida Dea;
regina augusta; protectora mare
dels camps aurífics que l'ardent rosella
de rubis broda.

Propicia imatge de la vall plascenta
que's gronxa en l'aura matinal, de l'horta
que'l riu reflexa en son mirall clarissim
tot poesia.

Divina musa de les fresques vinyes
d'ont brolla'l suc més deliciós que'l nèctar,
tresor que encela l'esperit, dolcíssim
plaer de Bacus.

Ceres sublim! que la teva ombra invicta
plani damunt dels nostres caps y enlairi
l'ànima nostra vers les grans, serenes
regions olímpiques.

Coroni sempre ton frontal esplèndit
l'emblema viu de les sagrades messes,
dò generós que per la terra tota
ton bras escampa.

Sigui el teu nom, de benauranses pròdig,
l'estel que'ns guii en l'amorosa lluita,
l'escut qu'ens vetlli eternament y ens lliuri
del Destí tètric.

—

Amics, de nou Helius renaix. L'immensa,
fecondadora bola d'or apunta
per l'Orient entre suaus boirines.
El dia esclata.

Brindem, amics! En aquesta hora augusta
Natura riu en delectansa plena.
Tot canta un himne de triomf. Per Ceres
alsem la copa!

OLAGUER MASSIP

El dia dels homes de fang

... *C'est la canaille, c'est la canaille.*

Nosaltres som la terra. Y la volem, la mare,
ben nostra...; per nosaltres, de la montanya
al pla!
—Prudents! som la canalla. Som els esclaus encara,
però tenim un dia:—el nostre:—el de demà.

Y quan la terra ens cridi tots hi serem ab ella.
Som durs. Som la feresa dura d'un alt destí.
Sobre'ls nostres viaranys cau la llum d'una estrella.
Prudents! No la veieu, però nosaltres sí.

Nosaltres som la terra. Som els fills de la terra.
La terra s'es alsada potenta y s'ha fet sang;
contra la pau del món imposarem la guerra
un dia;—el nostre dia;—el dels homes de fang.

L'Obra

Joves, la Vida! Ciselleu la Vida;
feune un marbre d'esplèndida bellesa:
De les coses del món, l'eterna mida
serà la vostra jovenil feresa.

Com el cristall, la vostra Vida pura.
Feune una joia d'art al cisellaria;
no es una eternitat que l'obra dura,
però també es un art saber trencarla.

Esclau de mar

Abyssus abyssum invocat

Dura la terra, dura la terra baix el cel blau!
Lletja la vida, lletja la vida baix el bon Déu.
No'n vui la terra. Odio la terra. Odio l'esclau.
Brava mar Mare, mon cor de terra vol ser sols teu.

Pau de la terra,—no! Vui la forta meva, de pau.
Germana barca, germanes ones, voguem arreu.
Llensol les ones,—bressol ma nau,—tomba ma nau.
Germanes ones, en mort o en vida me gronxareu.

Vall de les llàgrimes, fills de les llàgrimes,—
(adeusiau!
Lluny de la terra, germana barca, casa'm sereu.
Dura la terra, dura la terra baix el cel blau.
Brava mar Mare, mon cor de terra vol ser sols teu...

La cansó de l'odi

FEBRES MODERNES

Dammi, oh lira, un dolce fiore
per l'amore
e per l'odio una saetta.

(*G. Carducci*)

Gracies, mon enemic!... Reverencioses
mercès a tu, mon enemic jurat!
L'odi de ferm, l'odi de cor, febroses
poesies de lluita m'ha dictat...

Gracies, mon enemic! No ho desitjaves,
però, de la meva ànima esculptor,
m'aimaves tant quan creies que m'odiaves:
que he fet bons versos d'odi per amor.

Gracies, mon amic,—ànima joya!
Coralment, gracies;—tu m'has indignat.
Per tu ha florit en mi la cansó nova.
—El ritme melodiós del nou combat.

Mon enemic, mon enemic, coratge!
Ben crudel, ben injust ara't vull jo.
Pastem jo y tu nous versos a l'imatge
del de l'Italia santa vell lleó.

Mon enemic, mon enemic, odiemse!
Oposem a un destí un altre destí.
Fem versos tot odiant.—Odi, vetllemse:
Odi meu, odi sant, tu ets el camí.

Mon enemic, mon enemic, duresa;
duresa, oh de mon ànima esculptor!
Fem el gran sacrifici a la bellesa...
Per l'eterna bellesa,
mon enemic! duresa!
Sigues ben dur.—Soc brau contra'l dolor.

DIEGO RUIZ

Dia de Tots Sants, 1907.

ESPARSES

Als petits pobles adormits

Us ha besat l'hivern y en quietut heu clos els ulls de cara enlaire.

Petits pobles plens de suavitats, les vostres llegendes estivals, brodades de rialles, han mort en la neu, deixant en vostres cases un tremolor, mitg de fred, mitg de recansa... Per això tremoleu avui.

Pobles humils, arrugats de vellesa y quiets de solitut, vostres remors de vetlles somrosades s'han apagat en el gris, y un xiscle agònic d'inefable boca ignota, ha fet cloureus els porticons y cercario vora la llar el rosat tebi de les vetlles ja passades.

Heu perdut la joia del verd y heu empallidit del blanc, amics, petits pobles a qui he besat jo en mos romiatges y ab qui he tingut llargs coloquis, ja rojos, ja blancs, al sospirar llum entre montanyes lluminoses, al sospirar blanc entre montanyes blanques.

Avui sou closos a la joia y sou oberts a la contemplació... L'hivern us ha besat, coneguts pobles, y, de cara enlaire, mireu el cel ab els ulls clucs y en mitg d'aromes de rondalla.

Cada vostra llar n'es un caliu, cada tió n'evoca una, y la figura pàlida de l'avia les porta y les desgrana.

Jo us hi sé, pobles amics, pobles germans, entre montanyes, trèmols, callats, blancs, sols... Jo us hi sé, y, encara que lluny, soc ab vosaltres.

Passo pels vostres carrers quiets; m'assec en els amples avials escons; escolto'l conte que mormola l'avi, visc entre les vostres neus les platxeriants escenes evocades de princesets y dames; tremolo'l sol perdut y ric el fred que us besa, cloc els ulls y miro també enlaire...

Gentils cases arrugades, gentils pobles dormits, la vostra quietut m'arriba a l'ànima.

Esvalt Wateau

Quin vol més llarg d'Amors, rient, dansant; garlanda d'ales.

La teva cambra es rosa y cauen mauselines, y cauen sedes flonges, y cauen bells tapits—paisos de l'Arcadia—de lo alt... Formant bells plecs són recullits y la teva cambra es un estotx, guarda joies, mitg de dama imperi, tota refinament, mitg de dama mitgeval, tota recatada, plena de secrets, misteriosa, enigmàtica... Quin vol més llarg de Amors! ...Sobre'l teu llit jo hi veig un ram de roses foc totes badades.

Y quin revoltejar frisós d'Amors, alats, subtils, tots nuus, de carns roses, fresques, nàcar. Oh quin oreig dintre la cambra teva... Saltant, brincant, fent fantasies, grans llassades, ni porten vena als ulls els gais Amors que la fan clara... Quanta malicia en els seus llavis! Quanta malicia en els seus gestes... Tots te miren, y riuen, y parlen, y sa ten, y fan llassos, amples llassaments, teixits ab aleigs plàcids... Y sobre del teu llit el ram de roses foc, grosses, roentes, obertes, tenen luxuries amagades.

Jo hi veig un bell jardí rera'ls estors volants, transparents, esblaimats, tots rosa pàlid com ta cambra... Com salten els Amors, els gais Amors rientsl... En el jardí els arbres tenen tons fresquíssims d'un verd clar... Un temple a Cupidó s'ovira entre les branques... La gran dolsura del jardí, per entre sedes flonges, y mauselines blanques, y alts tapits pintats, entra en ta cambra... Com jugen els Amors!... Les roses que s'hi veuen al jardí, no tenen pas la forsa, no tenen el color, igni, roent, que tenen les que sobre del teu llit s'obren com llavis ignis, roents, anhelosos de besos, ressecs de passió, temptables.

Quin vol més llarg d'Amors rient, dansant, garlanda d'ales... Tu has sospirat en l'estotx satí ab mobles laca, y espills ab marcs policromats, y coixins ab grans aucells, caiguts, indolentment, damunt de la catifa que té flors, que té medalles... Ha sigut lleu el teu sospir... Quin bell jardí rera'ls estors jo hi veig... El temple a Cupidó s'ovira entre les branques... Com en espasme's torsa'l ram de roses foc... Confidentment, ab immensa malicia, els gais Amors, alats, subtils, tots nuus, tots blancs, tots bel's, de carns rosades, parlen...

Se fan silencis, s'ouen panteigs... Y per fi hi ve sobre dels llavis teus el ram—*estava escrit*—el ram primer de roses ignies, carn, obertes, inflamades... Parla no igual que'ls gais Amors y es foc el ram... Tu't sents com uns grans llavis, e's llavis d'*Ell*, y t'enrogeixes, y vols riure, y t'encens, y els llavis teus, deliciosos, pulcres, s'esbaden y el bes que'n surt es tant ardent com el del ram de roses inflamades.

Quin bell parlar els gais Amors, volant, rient, teixint llassades, dintre ta cambra, estotx ab sedes, ab estors, ab mauselines, ab tapits,—paisos de l'Arcadia—que cauen de lo alt...

Jugen els gais Amors, y, altament maliciós, un clotet se fa en ses galtes.

Après d'una rondalla

Com tremolen damunt vostre ombres tràgiques, avia quieta que seieu en el lloc d'uns altres avis... La rondalla era de mort... A vos, poma camosina de vella calaixera, us hen fet mal, us ne fan encara, les ombres tràgiques de la tràgica rondalla.

Damunt els cabells vostres, blancs com els fores—una bacanal de blancs se fa en la nit—no hi caben sinó suavitats de plomatge de cigne, no hi caben sinó acaronaments tranquils com els de besos que ni se deixen sentir damunt la cara.

Avia quieta, avia seràfica, avia que teniu el front tant arrugat y sabeu coses dels dies llunys que no sabem nosaltres, a vos sols poden contarseus contes ab ritme de minuet... Oh, per què?, per quina crudeltat, avi tranquil, conteu rondalles tràgiques a la quieta avia?

Es un refinament?... Pobra avia, arrugada de tant de temps que heu vist passar; un constant abràs de jove entorn del vostre coll, amorosament, hauria d'enrotllarse.

Jo no ho voldré que mai mes rondalles tràgiques fassin torsar ab esglai els vostres llavis... Avia quieta, avia arrugada, comenso el conte blanc... Oiulo... Serà com a càstic per l'avi que fuma ab pipa immensa en un angle calent de la nostra llar fumada; per l'avi que s'obre a les tenebres d'una rondalla paorosa ab fruició, per l'avi que us martirisa ab un goig, un xic crudel, a vos, avia, bona avia...

Vostres caps blancs que s'haurien d'acostar en la nit, blanca de neu, s'allunyen... Quin misteri hi ha?...

Avia, bona avia, fruita madura del calaix del temps, com me plau acaronarlos els vostres cabells blancs, sont tremolen encara les ombres tràgiques de la tràgica rondalla.

Y com riuen els mossos y l'avi vell, mirant com us abrasso!...

Poms de crisantemes

Pom de blanques escabellades crisantemes; pom de grogues escabellades crisantemes; pom de moradenques escabellades crisantemes; pom blanc; pom morat; pom groc, vens d'un amic... Pom blanc, pom morat, pom groc, portes blancs, portes grocs, portes morats, en la grisor de la meva ampla cambra.

Pom blanc... Cauen brins de tes flors escabellades... Plou... Ets la joia atormentada de una inquietut... Plou encara... Ets una otomnal frisansa... En tos brins hi es, s'hi endavina, l'ànima otomnal, pom blanc... Jo l'hi veig tota l'ànima dels dies que s'escursen com la potencia del mirar al caure anyades... Ets fred, ets blanc, pom... Anuncies hiverns; tens la flongetat d'un cabells vells calent; ets humit com gran tofa de neu al volejar; ets esblaimata com uns dits d'avia... Plou encara... Rera'ls vidres encortinats dels balcons molls, guaitant la pluja, se veuen cares.

Pom groc... De tes flors ne cauen brins també... El jorn es gris... T'has esgrogueit en l'esfors del teu florir, pom groc... Has vingut en l'hora groga y ets una agonia lenta, plàcida... Ets la porta dels freds y en fas odor de fred... El jorn es gris... A fòra plou... Parles d'eboris vells en vanos nous rejovenits per tu, un sol instant, que hi vas pintat crisàntom groc de llargs sarre'ls, balb, retort, sedós, llànguit... Lo que ve al darrera teu no es; tu ets la coloració postrera... clorosi,... mort,... l'hivern... Ets un símbol y ets una promesa... De tu, pom groc, ne cauen més brins que del pom blanc... Pels canalers del teulat la pluja se sent metàlica... Un ruixat fort cau... Venen bromades.

Pom morat. T'obres infinit... Els teus brins se retorsen com si sentissin lo intens del fred que ve... Per la via molla la gent passa callada... Els para-pluges bruns son claps pel quiet carrer... Tu sembles uns llavis morats de dolor... Oh pom morat, en tu ja hi es el fred qui t'amorata y et fa semblar una pell sont el fred dona punxades... Pom, tens color de casulla tardorenca feta per benefir el pas del gris, del llarg proper hivern... Esmentes penitencies y duus dol dels bons dies que s'acaben. Ets agònic, morat... Una gran crisantema del teu ram cau davant meu tota esfullada... Plou més... Es més gris el jorn... La gent passa... El cel apar que's desfà en aigua...

Pom de blanques escabellades crisantemes, pom de grogues escabellades crisantemes, pom de moradenques escabellades crisantemes; pom blanc, pom morat, pom groc, vens d'un amic...

En l'hivern prop, parleu foc, poms, digueu amistats, dintre la meva ampla, quieta, silenciosa cambra.

A una blanca amiga somniosa

Vos vegereu representar una grollera historia del Pierrot enamorat... Gentil, romàntica, blanca amiga meva, us interessà'l pierrot de cara blanca.

Vos me preguntàreu qui era aquell pierrot que passava blanc, incomprès, cantant cansons més blanques que sa cara.

Jo us contí l'historia y vos somriguereu somniant en el nou bart, l'incomprès romàntic, blanc com vos, de mirades inefables...

Estima, dona flors, besos, canta'l pierrot; té'l cor als ulls; l'amor als llavis; es feble com un lliri y vincladís com el gest d'una abrassada.

Vos ne sentíreu dintre vostre de censons blanques, cantades blancament pel blanc pierrot... Desde l'hora aquella cerqueu en els llibres y pels camps la seva imatge.

—Deuen fer mal les besades blanques del pierrot?—vos vareu dirme treient els ulls del buid ont jo veia que'l cercaveu...

Oh blanc pierrot de cara blanca! Romàntic pierrot que ja has fet somniar a la blanca amiga meva ab les besades.

Novava... Vos y jo miràrem caure neu per darrera'ls vidres de la cambra.—Ara deu passar pels camps blancs el blanc pierrot, la terra's fa com ell y les negres gents feineres el deuen veure passar més blanc, més extranyades, sobre la terra blanca...—

—Quines cansons més tristes, més fredes, les blanques cansons del pierrot ara...—

Gentil, somniosa, amiga blanca. Jo'ls he vist en vostra evocació els llargs carrers nevats del poble en solitut; les he sentides les cansons fredes del pierrot que té'ls ulls blancs, els llavis blancs, la cara blanca: les finestres s'han obert; la gent feinera ha esguardat indiferent a l'incomprès pierrot, qui cantava les melangiques cansons, alegories de terres vesllumbrades; s'han tancat les finestres ab aires de menyspreu; les gents del poble han tornat a les fumades cuines y el blanc pierrot ha quedat sol, més blanc que mai, sobre la via blanca.

Vos me preguntàreu qui era aquell pierrot... Es l'amor, la poesia que s'ofereix... y passa.

Oh l'incomprès pierrot si us prodigués ses flors a vos qui, a mon costat, el beseu en la blanca neu que cau sobre les vies solitaries... La seva historia es sols un desengany, els seus amors són llàgrimes... Canta dolor en ses cansons; canta esperansa en ses mirades... Mor vivint y plorant canta.

Novava... Jo us ne contí l'historia del blanc pierrot y vos somriguereu somniant... El vostre cor cercà dessegiut el blanc de ses *cansons y de sa cara*; els vostres ulls en els seus ulls begueren sang; els vostres llavis, idealment, xuclaren blanc en els seus llavis... Si no aquí, en el blanc deuran trobarse vostres somnis, blanca amiga meva, ab els del blanc pierrot, car sols en el blanc podeu aimarvos.

RAMON VINYES

A una llàgrima

Oh llàgrima serena y cristallina,
que en sos ulls opalins oscilles trèmola
y a l'àurea llum del Sol, brillant t'irises
y esdevens màgica!

Ets l'emoció del goig d'una besada,
o d'una pena l'amargor fondíssima?
Ets el record melangiós d'un somni
de verge càndida?...

Oh, fonte dins sos ulls, llàgrima pura!
Per què cercar en tu idees recòndites?
Si un enigma infinit viu als ulls d'Ella,
divina llàgrima!

JOSEPH TARRATS

El cant de les Sirenes

Nosaltres hem nascut dintre conquilles d'or;
nosaltres hem begut el nèctar de l'amor.

El va-y-ve de les ones adormides
gronxava'l nostre cos,
y així amorosides
Neptú'ns envolcallava ab rams de flòs.

Nosaltres portem riures de pètals perfumats,
mirades que travessen y amor d'immensitats.

Gronxades un moment
a l'embat de les ones y del vent,
febroses de gosar,
al cel hem dut la salabror del mar.

Cada jorn, al matí, bevem claror de sol,
y abans de finí el jorn, correm de pol a pol.

Al reflectir les ones de claror,
tot el pregon del mar es resplendor.

De nàufrecs n'hem trobat,
ai, nàufrecs! ont aneu per eixa immensitat?
De nàufrecs n'hem trobat,
y així per seduirlos, rientes hem cantat.

Veniu, els homes bells, a nostres brassos
sedosos y brillants y mòrbits de blancor;
nosaltres que vivim de besos y d'abrassos,
sabem noves cariciés, tenim altra dolsor.

El nostre llit d'escuma s'enfonsa dolsament
y sura flonjament,
y el cos tot inondat d'onades amoroses,
se torna satinat com un pomell de roses,
com encenser vital,
com nimbe esplendorós d'aurora boreal.
Les nostres cabelleres us guardaran de mal:
són flonges com la seda y llueixen com el sol;
les nostres cabelleres seran vostre consol.

Veniu, els homes bells, a nostres brassos;
nosaltres que vivim de besos y d'abrassos,
us donarem aquí una nova sort,
y morireu amant, que es la més dolsa mort.

A. CALDERER MORALES

Espectacles

TEATRE PRINCIPAL.— Avui, tarde, a les cin, «No diguis blat...»; a les sis, l nova obra lírica den Nogueras Oller y música de Narcisa Freixas

RODAMON

Nit, a les nou, Vetllada de Beneficencia, tercera funció de Moda; «Els entremaliats», «Rodamon» y «Les roselles».

Demá, a les cinc, «A pel pla»; a les sis, «Rodamon». Nit, a les nou, «Rodamon» y l'obra lírica de l'Apeles Mestres y Morera «Joan del Os».

Dimecres, nit, la famosa tragedia den Guimerá «El fill del rei».

Dijous, estrena de l'obra lírica «Els gendarmes», lletra den Morató y música del mestre Sadurní.

Se despatxa a comptaduría.

GRAN TEATRE DEL LICEU.—Gran Companyia d'ópera italiana.—Abonament: verificada ja la renovació del de la temporada anterior se admetran nous abonaments pera les localitats lliures als preus y condicions establertes en les llistes y programes. Ademés s'obre un abonament a un dia a la setmana per dotze funcions: palcs platea sense entrada, 660 pessetes; sillons pati y amfiteatre ab entrada, 72. El despatx estará obert de deu a dotze del matí, de quatre a sis de la tarde y de nou a deu de la nit en la Administració del teatre.

Nota.—La Empresa se complau en anunciar al públic la contracta del célebre mestre Balling pera dirigir «Els mestres cantors de Nuremberg».

TEATRE CATALÁ (Romea).—Avui, tarde, a dos quarts de quatre, una tarde estraordinaria de broma, dos éxits: «Els savis de Vilatrista» y «Els porucs». Nit, a dos quarts de nou, funció especial de Moda; «Un interior» y «Temps de belluga, campi qui puga» (nova, tres actes, Baró).

Demá, obres del dia: «Els savis de Vilatrista» (24 representació) y «Els porucs» (20 representació).

Dimecres, estrena de «Calvari amunt» (un acte, Burgas).

Aviat, «Bernat Manso» (un acte, Juliá).

Se despatxa a Comptaduría.

TEATRE NOVETATS. — Associació Musical de Barcelona.—Concert Saint-Saëns y Malats y Batallé. Dimars, segon y últim d'abonament: dos pianos: MM. Saint-Saëns y Malats; orquestra de la Associació, 80 professors.

Entrada general, 1 pesseta.

TEATRE TÍVOLI (Companyia de circo eqüestre.—Succés mai vist del célebre y sens rival lluitador japonés Mr. Rakú.—Avui, debut de Les Rainats; succés imponderable del célebre artista sens rival M. Rakú, interessantíssims desafíos de lluita entre M. Rakú y sos rivals, espectacle imponent, M. Rakú, el entusiasme del dia, M. Rakú, lo increíble, M. Rakú, tot Barcelona ho veurá; extraordinari éxit del nous debutants; la troupe artística «Nu Esthétique», meravella fi de sigle, gran novetat mai vista a Barcelona; el célebre clown inglés «et sa poupée misteryeuse», M. Andrée, atracció de primer orde; el célebre musical excéntrico virtuós M. Lichtor, extraordinari succés; pendran part en el programa tots els demés artistes de la Companyia.

Dijous, tarde, gran matinée parisenca; regal al públic, per sorteig, de un burret morú. Nit, extraordinaria funció de Moda.

Se despatxa a Comptaduría.

TEATRE TÍVOLI. — Temporada d'hivern de 1907 a 1908. Gran Companyia cómic lírica dirigida per don Bonifaci de Pinedo y don Francisco de Pérez Cabrero.—Véginse llistes.—Queda obert el abonament per series de vint funcions de nit.

Debut, dissabte, 23 de novembre.

TEATRE ELDORADO (Teatre de Catalunya).—Gran Companyia cómica Balaguer-Larra.—Avui, dia de Moda; la joguina «Las solteronas» y la comedia en tres actes «El señor cura». A les nou.

Demá, la joguina «Entre doctores» y la comedia en tres actes «Clara-Sol».

Se despatxa a Comptaduría.

TEATRE NOU.—Companyia cómic lírica de primer orde.—Avui, tarde, a les quatre, secció senzilla: «Tenorio feminista», éxit continu; a les cinc, especial, quatre actes: «La bella Lucerito», Nanita Naná» y l'ópera «Cavalleria rusticana», per la senyoreta Corti y el tenor Monte. Nit, a un quart de deu, especial, quatre actes: «Apaga y vámonos», «Tenorio feminista», «La bella Lucerito» y «Nanita Naná».

Divendres, estrena de «La patria chica».

Dissabte, estrena en aquest teatre de l'ópera en quatre actes «Carmen».

SALA MERCÉ.—Gran éxit de «L'orfaneta», pellícola sensacional.

Estrenes: «Qui vulgui comprar un automóvil ja sabrá lo que es patir», pellícola tinqui d'un humorisme estraordinari

única a Espanya

«Qui no te memoria, te de tenir cames», pellícola cómica de debó

única a Espanya

«Habitants del

fons del Mar

Pellícola interessantíssima. Altres estrenes.

Exit grandiós de les «Grutes meravelloses», completament reformades, espectacle únic al mon.

TEATRE PABELLÓ SORIANO.—Exit grandiós del «Trio Clarús». Ovacions continues a tota la notable Companyia de Varietés.

Aviat, extraordinaris y sorprendents debuts.

Imprempta Domènech, Ample núm. 7

LA PERMANENT

4 duros y mitg

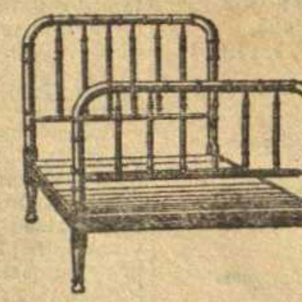

4 duros

Gran assortiment en taules de noguera a 4 duros; cadires a 5 duros dotzena; bufets a 10 duros, armaris ab lluna 22 duros, lavabos ab joc a 2 duros; somniers, desde 6 pessetes, y silleries de respaldo tapissat a 18 duros.

Llits pera sommiers.
Amplaria 5 pams

Cortinatges confeccionats a 4 duros, de 2 metres ample per 3'10 alt, ab dos panyos, cenefa, sarrell y abassaderas.

2 duros y mitg

3 duros

7-Plassa Universitat-7

Mobles de A. Dirat

Exposició permanent de dormitoris, menjadors, despatxos, salons, etc.

Grans magatzems ab 12 portes: Mendizábal, 30 y Sant Pau, 50, 52 y 54.

✝

ESQUELES MORTUORIES

Se n'admeten pera sa inserció, en aquesta Administració, plassa Santa Agua, 17, fins a les dotze de la nit, y en la imprempta, fins a dos quarts de tres de la matinada.

CARTRÓ-CUIRO PERA TAULADES

NO CONFONDREL AB EL CARTRÓ PINTAT DE QUITRA

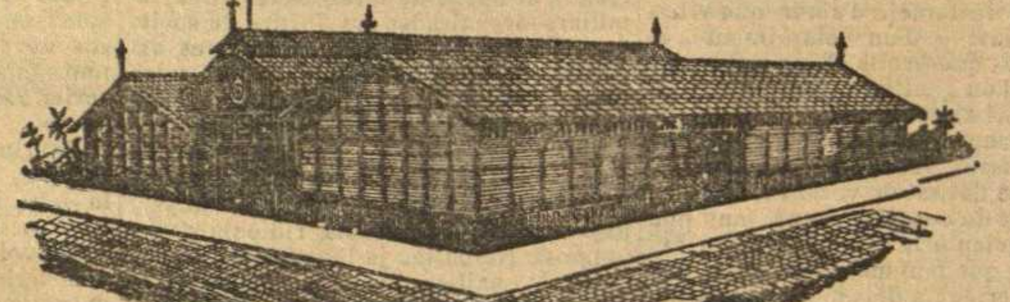

F. G. MARIÑO

Rec Comtal, n.º 5. - Prop de l'Arc de Triomf

MEDICACIO RACIONAL DE LES VIES RESPIRATORIES

MITJANSANT LES

PASTILLES MORELLÓ

OBREN PER INHALACIO

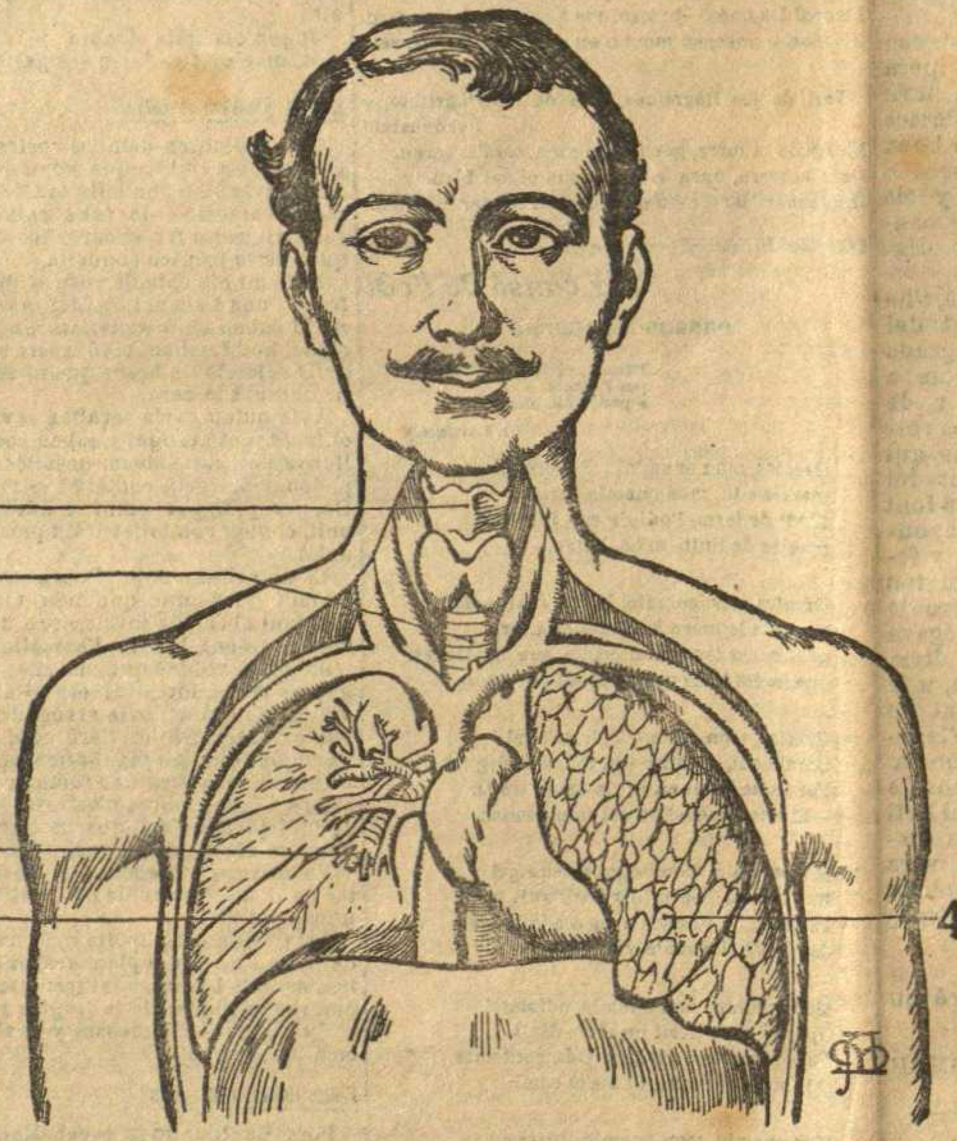

1 Laringe que reb de la boca els agents curatius
2 Tráquea que condueix dits agents als
3 Bronquis y ells a la vegada als
4 pulmons, quines vesícules s'empapen dels agents antiséptics y balsámics, al disoldres les pastilles a la boca

Gracies a la perfecció aconseguida pel microscopi, la **Bacteriologia** ha demostrat la presencia constant en les malalties de les vies respiratories de petitíssims organismes, als quins ha donat el nom de **microbis.**

La medicació **antiséptica** y **balsámica** de les PASTILLES MORELLÓ resulta, doncs, d'una racionalitat absoluta, puix que al donar més vitalitat a les mucoses les hi dona major forsa de resistencia a l'acció dels microbis, als quals destrueix en la majoria dels casos.

La demostració práctica de tals resultats justifica l'acceptació que han merescut a la classe médica pera'l tractament de la **Tos, Refredats, Catarros, Asma, Bronquitis, Laringitis, Ronquera, Tuberculosi, Abscessos pulmonars,** etc.

Són indispensables als que han de cansar la veu, als que sos treballs els exposen a variacions de temperatura, etc., etc.

Poden pendres sense cap perill y a totes hores, igualment els nois que'ls vells, puix no contenen cap calmant narcótic ni substancia nociva.

De venda en totes les farmacies a 1'50 pessetes la caixa y en la de l'autor • 21 y 23, Porta de l'Angel, 21 y 23. • BARCELONA

Herpes (Brians)

La pomada y essencia antiherpétiques de Botta, preparades per Borrell, curen d'una manera prodigiosa els brians y demés malalties de la pell per inveterades que siguin. Són tan grans las virtuts d'aquets remeis, que s'han curat ab ells persones que tenien molt arraigats els brians y que cada istiu tenen de pendre banys y aigües sulfuroses sense logrear curarse.

Unich dipósit: Farmacia de Borrell, **Comte del Assalt, núm. 53** (cantonada al carrer de Sant Ramon).

Voleu una fortuna? La "Compagnia Padre Michele,, **53, Rue Ste. Anne, Paris,** vos ensenyará'l medi pera conseguirla. Demaneu avui mateix "La fortuna delle fortune,,

PURGEN

PURGANT IDEAL

EL MES SUAU Y EFICAS DELS PURGANTS

Els nens y les persones de més delicat paladar el prenen ab gust

El **Purgen** se prepara en tres classes diferents.

Pera Nens: caixetes de 25 pastilles color de rosa.

Pera Adults: caixetes de 25 pastilles color de crema.

Pera malalts que fassin llit o les persones que necessitin fortes dosis de purgant, caixetes de 6 pastilles de gran tamany. Al comprarlo, indicar la classe que's desitgi.

De venda a totes les bones farmacies, drogueries y dipósits d'especifics d'Espanya

— Concessionari exclusiu pera la venda a l'engrós a Espanya —
HILARIÓ GRUÉ, Ronda de Sant Pere, 4.— BARCELONA

AIGÜES MINERALS NATURALS

de la Societat anónima

Vichy Catalá

Aigües hipertermals, de temperatura 60°, alcalines, bicarbonatades-sódiques. No tenen rival pera'l **reumatisme, la diabetes** y afeccions de **l'estómac, fetge y melsa.**

Aquestes aigües de universal renom, se venen sols embotellades y les ampolles duen tots els distintius ab el nom de la **Societat Anonima Vichy Catalá.** Cridem la atenció dels consumidors y molt particularment dels malalts pera que no's deixen sorpendre admetent com idéntiques a les nostres aigües altres **d'artificials** que s'ofereixen en aquest mercat ab noms de **fons imaginaries** que són solament marques de fábrica y no **fonts d'origen.**

Se venen a tot arreu.—Administracio: Rambla de les Flors, 18, entressol.

COLECCIONISTES DE POSTALS!!

Els albums

LA UNIVERSELLE

són els millors

¡FORA PEL MOIXÍ!

Els **POLVOS COSMÉTICS DE FRANC** treuen en pocs minuts el pel de qualsevol part del cos, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita el cutis. Aquest depilatori es utilíssim a les senyores que tinguen pel moixí (vello) a la cara y brassos, pera que ab el poden destruirlo.

Un pot: 2'50 pessetes. S'envia certificat per correu si per endevant se rebia 3'50 **pessetes en lliuransa** de Giro mútuo o en segells de correu.

FARMACIA BORRELL

COMTE DEL ASSALT (CARRER NOU), 52. BARCELONA